

Е. Г. Уайт

КРОКИ ДО ХРИСТА

(у новому перекладі)

2026

УДК 279
У 13

Уайт Е. Г.

У 13 Кроки до Христа / Е. Г. Уайт. — 2026. — 100 с.

Це видання пропонує новий переклад книги Елен Уайт «Кроки до Христа» — одного з найпроникливіших духовних творів, звернених до людського серця.

На її сторінках з особливою ясністю та внутрішньою силою розкривається шлях, яким Сам Бог веде людину до світла: від тихого пробудження душі — до живої віри, прийняття Ісуса Христа та здобуття спасіння. Ця книга звучить як лагідний і водночас владний заклик до особистої зустрічі з Богом, до оновлення життя та відновлення втраченого спілкування з Ним.

УДК 279

Елен Гулд Уайт

КРОКИ ДО ХРИСТА

Формат 60х84/16. Ум. друк. арк. 5,81. Наклад 500 прим.

Контактні дані та інформація:

Електронна адреса: an.bokertov@gmail.com

Сайт: <https://zhazhda-cerkov.com>

© Група «Вісники», переклад,
доповнення, виноски, 2026

Від видавців

Це видання пропонує новий переклад книги Елен Уайт «Кроки до Христа» — одного з найпроникливіших духовних творів, звернених до людського серця.

На її сторінках з особливою ясністю та внутрішньою силою розкривається шлях, яким Сам Бог веде людину до світла: від тихого пробудження душі — до живої віри, прийняття Ісуса Христа та здобуття спасіння. Ця книга звучить як лагідний і водночас владний заклик до особистої зустрічі з Богом, до оновлення життя та відновлення втраченого спілкування з Ним.

Новий переклад з англійської, включаючи редакторські доповнення (ред.) та пояснювальні виноски, підготовлений групою «Вісники».

Цитати зі Святого Письма наведено в перекладі І. Огієнка (редакція 1988 року).

Зміст

Розділ 1. Божа любов до людини	5
Розділ 2. Потреба грішника у Христі.....	11
Розділ 3. Покаяння.....	16
Розділ 4. Сповідь.....	28
Розділ 5. Посвячення	32
Розділ 6. Віра і прийняття.....	37
Розділ 7. Випробування учнівством.....	43
Розділ 8. Зростання у Христі	51
Розділ 9. Життя та праця.....	59
Розділ 10. Пізнання Бога	65
Розділ 11. Привілей молитви	71
Розділ 12. Що робити з сумнівами.....	82
Розділ 13. Радість у Господі.....	90

Розділ 1. Божа любов до людини

Природа й одкровення свідчать про Божу любов. **Наш Отець Небесний — джерело життя, мудрості й радості.** Погляньте на дивовижні та прекрасні явища природи. Подумайте, як чудово вони пристосовані до потреб і щастя не лише людини, а й усіх живих істот. Сонячне світло й дощ, що радують і освіжають землю, пагорби, моря й рівнини — усе це говорить нам про любов Творця. **Саме Бог забезпечує щоденні потреби всіх Своїх створінь.** Чудово сказав про це псалмопівець: «Очі всіх уповіають на Тебе, і Ти їм поживу даєш своєчасно, Ти руку Свою відкриваєш, — і все, що живе, Ти зичливо годуєш!» (Пс. 144:15-16). {9.1; 9.2}

Бог створив людину досконало святою і щасливою, а прекрасна земля, що вийшла з рук Творця, не мала на собі ні плям тління, ані тіні прокляття. **Саме порушення Божого закону — закону любові — принесло горе й смерть.** Але навіть серед страждань, спричинених гріхом, виявляється Божа любов. Написано, що Бог прокляв землю через людину (див. Бут. 3:17). **Терня¹ і будяки² — труднощі та випробування, які перетворюють її життя на працю й турботу, — були призначені для її добра як частина виховання, необхідного в Божому плані для її піднесення з руїн і занепаду, породжених гріхом. Світ, хоча й упалий, не складається лише зі смутку й страждань. У самій природі є послання надії та втіхи.** На будяках ростуть квіти, а на стеблах, укритих шипами, розквітають троянди. {9.3}

Слова «Бог є любов» написані на кожному розкритому бутоні, на кожному паростку весняної трави. Прекрасні птахи,

¹ Колочий чагарник невеликих розмірів.

² Рід рослин родини Айстрових, або Складноквіткових, поширених у Європі, Азії та Північній Африці.

що наповнюють повітря своїм радісним співом, ніжно забарвлені квіти, які випромінюють тонкий аромат, величні лісові дерева з їхнім багатим зеленим листям — **усе це свідчить про ніжну батьківську турботу нашого Бога та Його бажання зробити Своїх дітей щасливими.** {10.1}

Слово Боже відкриває Його характер³. Він Сам проголосив Свою безмежну любов і співчуття. Коли Мойсей молився: «Покажи мені славу Свою», Господь відповів: «Я переведу все добро Своє перед тобою» (Вих. 33:18–19). Це і є Його слава. Господь пройшов перед Мойсеєм і проголосив: «Господь, Господь, — Бог милосердний, і милостівий, довготерпеливий, і многомилостівий та правдивий, що дотримує милість для тисяч, що вибачає провину й переступ та гріх» (Вих. 34:6-7). Він «довготерпеливий та многомилостивий», «бо любить милувати» (Йона 4:2; Мих. 7:18). {10.2}

Бог поєднав наші серця із Собою незліченними знаменнями на небі й на землі. **Через явища природи, а також через найглибші та найніжніші земні зв'язки, які тільки можуть пізнати людські серця, Він прагнув відкрити нам Себе. Однак вони не відображають Його любов у повноті.** Хоча всі ці свідчення були дані, ворог добра засліпив розуми людей, і вони почали дивитися на Бога зі **страхом, вважаючи Його суворим і непростяючим.** Сатана змусив людей уявити Бога як істоту, **головною рисою якої є сувора справедливість,** — строгого Суддю, жорсткого й **вимогливого кредитора.** Він змальовував Творця як Того, Хто ревно стежить за провинами людей, аби піддати їх суду. Саме для того, щоб усунути цю похмуру тінь, відкривши світові безмежну Божу любов, Ісус прийшов у цей світ і жив серед людей. {10.3}

³ Цікаво зауважити, що природа розкриває любов і турботу Бога, а Слово (Писання) – Його характер.

Син Божий прийшов із небес, щоб явити Отця. «Ніхто Бога ніколи не бачив, — Однороджений Син, що в лоні Отця, Той Сам виявив був» (Ів. 1:18). «І Отця не знає ніхто, окрім Сина, та кому Син захоче відкрити» (Мт. 11:27). Коли один із учнів попросив: «Покажи нам Отця», Ісус відповів: «Стільки часу Я з вами, ти ж не знаєш, Пилипе, Мене? Хто бачив Мене, той бачив Отця, то як же ти кажеш: „Покажи нам Отця?“» (Ів. 14:8–9). {11.1}

Описуючи Свою земну місію, Ісус сказав: «На Мені Дух Господній, бо Мене Він помазав, щоб Добру Новину звіщати вбогим. Послав Він Мене проповідувати полоніним визволення, а незрячим прозріння, відпустити на волю помучених» (Лк. 4:18). У цьому полягала Його праця. Він ходив і чинив добро, зіцлюючи всіх, кого гнітив сатана. **Траплялися цілі села, де не було жодного стогону хворого, бо Він пройшов через них і зіцлив усіх недужих.** Його служіння свідчило про Його Божественне помазання. Любов, милосердя і співчуття виявлялися в кожній дії Його життя; Його серце ніжно співчувало людям. **Він прийняв людську природу, щоб задовольнити потреби людей.** Найбідніші й найпростіші не боялися підходити до Нього. **Навіть малі діти тягнулися до Нього, любили сидіти у Нього на колінах і вдивлятися в Його задумливе, сповнене любові обличчя.** {11.2}

Ісус не приховував жодного слова істини, але завжди промовляв їх з любов'ю. **У Своїх стосунках з людьми Він виявляв найбільший такт і уважність.** Він ніколи не був грубим, не говорив зайвих суворих слів, не завдавав непотрібного болю чутливій душі. Він не засуджував людських слабкостей. **Він говорив правду, але завжди з любов'ю.** **Він викривав лицемірство, невір'я й беззаконня, але в Його голосі звучали сльози, коли Він промовляв Свої палкі докори.** Він плакав над Єрусалимом — містом, яке любив, але яке відкинуло Його як

дорогу, істину і життя. Вони відкинули Його, Спасителя, але Він ставився до них зі співчутливою ніжністю. **Його життя було суцільним самозреченням і турботою про інших. Кожна душа була дорогоцінною в Його очах. Хоч Він завжди зберігав Божественну гідність**, проте з найніжнішою повагою ставився до кожного. **У всіх людях Він бачив занепалі душі, спасти які було Його місією.** {12.1}

Таким є характер Христа, розкритий у Його житті. Таким є характер Бога. **Саме із серця Отця струмують потоки Божественного співчуття, явленого у Христі, до людей.** Ісус, ніжний і милосердний Спаситель, був Богом, Який «в тілі з'явився» (1 Тим. 3:16). {12.2}

Саме для того, щоб відкупити нас, Ісус жив, страждав і помер. Він став «Страдником», щоб ми стали причасниками вічної радості. Бог дозволив Своему улюбленому Синові, сповненому благодаті й істини, прийти зі світу невимовної слави у світ, затьмарений і засліплений гріхом — світ, оповитий тінню смерті й прокляття. **Він дозволив Йому залишити лоно Своєї любові, поклоніння ангелів, пережити ганьбу, образу, приниження, ненависть і смерть. «Кара на Ньому була за наш мир, Його ж ранами нас уздоровлено»** (Іс. 53:5). Погляньте на Нього в пустелі, у Гефсиманії, на хресті! Бездоганий Син Божий узяв на Себе тягар гріха. **Той, Хто був єдиний із Богом, відчув у Своїй душі страшне розділення, яке гріх спричиняє між Богом і людиною.** Це вирвало з Його уст болісний крик: «Боже Мій, Боже Мій, нащо Мене Ти покинув?» (Мт. 27:46). Саме тягар гріха, **усвідомлення його жахливої ваги**, що призвела до розлучення душі з Богом, — саме це розривало серце Сина Божого. {13.1}

Але ця велика жертва була принесена **не для того, щоб породити в серці Отця любов до людини, не для того, щоб Він захотів її спасти.** Ні, ні! «Так бо Бог полюбив світ, що дав

Сина Свого Однорóдженого» (Ів. 3:16). **Отець любить нас не тому, що була принесена велика жертва відкуплення, а навпаки — через Свою любов Він і приніс цю жертву.** Христос став засобом, через який Він міг вилити Свою безмежну любов на занепалий світ. «Бог у Христі примирив світ із Собою Самим» (2 Кор. 5:19). **Бог страждав разом зі Своїм Сином. У Гефсиманській агонії та на Голгофському хресті серце Безмежної Любові заплатило ціну за наше відкуплення.** {13.2}

Ісус сказав: «Через те Отець любить Мене, що Я власне життя віддаю, щоб ізнову прийняти його» (Ів. 10:17). Іншими словами: **Мій Отець так полюбив вас, що навіть ще більше любить Мене за те, що Я віддав Своє життя, щоб викупити вас.** Ставши вашим Заступником і Поручителем, узявши на Себе ваші провини, **Я стаю ще дорожчим Отцеві**, бо завдяки Моїй жертві Бог може бути праведним і водночас виправдовувати того, хто вірує в Ісуса. {14.1}

Ніхто, крім Сина Божого, не міг звершити наше відкуплення, бо тільки Той, Хто перебував у лоні Отця, міг об'явити Бога. **Тільки Той, Хто пізнав висоту і глибину Божої любові, був здатен явити її.** Ніщо інше, як безмежна жертва Христа, принесена за занепалу людину, не могло виразити любов Отця до загиблого людства. {14.2}

«Так бо Бог полюбив світ, що дав Сина Свого Однорóдженого». Він віддав Його не лише для того, щоб Той жив серед людей, ніс їхні гріхи та помер як жертва за них. **Він віддав Його занепакому людству.** Христос мав ототожнити Себе з інтересами і потребами людства. **Той, Хто був єдиний із Богом, пов'язав Себе з людьми узами, які ніколи не будуть розірвані.** Ісус «не соромиться звати братами їх» (Євр. 2:11); Він — наша Жертва, наш Заступник, наш Брат, Який носить нашу людську природу перед престолом Отця

і навіки єдиний із відкупленим Ним родом — Син Людський. І все це для того, щоб людина була піднесена з руїни й занепаду гріха, щоб вона стала здатною відобразити любов Бога і розділити радість святості. {14.3}

Ціна, сплачена за наше відкуплення, **безмежна жертва нашого Небесного Отця, Який віддав Свого Сина на смерть за нас**, повинна дати нам піднесене уявлення про те, ким ми можемо стати через Христа. **Коли натхненний апостол Іван побачив висоту, глибину й широту любові Отця до загиблого людства, він сповнився благоговіння і захоплення й, не знайшовши слів, щоб передати велич і ніжність цієї любові, закликав світ поглянути на неї:** «Подивіться, яку любов дав нам Отець, щоб ми були дітьми Божими, і ними ми є» (1 Ів. 3:1). Яке це має значення для людини! **Через гріх люди стають підданими сатани. Через віру у відкупну жертву Христа нащадки Адама можуть стати дітьми Божими.** Приймаючи нашу природу, Христос підносить людство. **Відтепер грішні люди поміщені туди, де через зв'язок із Христом вони справді можуть стати достойними звання «діти Божі».** {15.1}

Така любов не має аналогів. Діти Небесного Царя! Дорогоцінна обітниця! Тема для найглибших роздумів! **Незрівнянна любов Бога до світу, який не любив Його! Ця думка має силу полонити душу і підкоряти розум волі Божій.** Чим більше ми вивчаємо Божественний характер у світлі хреста, тим більше бачимо милосердя, ніжність і прощення, поєднані зі справедливістю і правосуддям; тим ясніше розпізнаємо незліченні свідчення безмежної любові та ніжного співчуття, що перевершують материнську жалість до заблудлої дитини. {15.2}

Розділ 2. Потреба грішника у Христі

На початку людина була наділена благородними здібностями та врівноваженим розумом. Вона була досконалою у своїй сутності й перебувала в гармонії з Богом. Її думки були чисті, а цілі — святі. Але внаслідок непослуху її сили були спотворені, і егоїзм зайняв місце любові. Її природа настільки ослабла через гріх, що вона не могла власними силами протистояти силі зла. Вона опинилася в полоні сатани й так і залишилася б у такому становищі назавжди, **якби не особливе втручання Бога**. Метою спокусника було порушити Божественний задум щодо створення людини й наповнити землю горем і спустошенням. **І він вказував би на все це зло як на результат дії Бога, Який створив людину.** {17.1}

У своєму безгрішному стані людина радісно спілкувалася з Тим, «в Якому всі скарби премудрости й пізнання заховані» (Кол. 2:3). **Але після гріха вона вже не могла знаходити радості у святості** й прагнула сховатися від Божої присутності. **Таким і нині є стан невідновленого серця**⁴. Воно не перебуває в гармонії з Богом і не знаходить радості у спілкуванні з Ним. Грішник не може бути щасливим у Божій присутності; він уникає спілкування зі святими істотами. Якби йому було дозволено потрапити на небо, воно не принесло б йому радості. Дух безкорисливої любові, що панує там — кожне серце, яке відгукується на серце Безмежної Любові, — не викликав би в його душі жодного співзвуччя. Його думки, його інтереси, його мотиви були б чужими тим прагненням, якими живуть безгрішні мешканці цього місця. Він став би фальшивою нотою в небесній мелодії. **Небо**

⁴ Людина з плотським розумом перебуває в стані не народженого згори (див. Рим. 8:7).

було б для нього місцем мук; він прагнув би сховатися від Того, Хто є світлом і центром радості всіх його мешканців. Це не довільне рішення Бога виключає нечестивих із раю; вони виключені з нього через власну непридатність до такого спілкування. Слава Божа була б для них «палючим вогнем». **Вони радо прийняли б загибель, аби тільки сховатися від лица Того, Хто помер, щоб їх викупити.** {17.2}

Ми самі не можемо вибратися з ями гріха, в яку занурилися. **Наші серця злі, і ми не можемо їх змінити.** «Хто чистого вивести може з нечистого? Ані один!» «Думка бо тілесна — ворожнеча на Бога, бо не кóриться Законові Божому, та й не може» (Йова 14:4; Рим. 8:7). Виховання, культура, вияв волі, людські зусилля — усе це має свою сферу застосування, але тут вони безсилі. Вони можуть забезпечити зовнішню правильність поведінки, **але не можуть змінити серце; вони не здатні очистити джерела життя. Потрібна сила, що діє зсередини, нове життя згори, перш ніж людина зможе перейти від гріха до святості. Ця сила — Христос.** Лише Його благодать може оживити змертвілі сили душі й привернути її до Бога, до святості. {18.1}

Спаситель сказав: «Коли хто не народиться згори», якщо не отримає нового серця, нових бажань, цілей і спонукань, що ведуть до нового життя, «не може побачити Божого Царства» (Ів. 3:3). **Думка про те, що потрібно лише розвивати добро, яке існує в людині від природи, є фатальним обманом.** «Людіна тілесна не приймає речей, що від Божого Духа, бо їй це глупота, і вона зрозуміти їх не може, бо вони розуміються тільки духовно». «Не дивуйся тому́, що сказав Я тобі: Вам необхідно родитись згорі» (1 Кор. 2:14; Ів. 3:7). Про Христа написано: «І життя було в Нім, а життя було Світлом людей»; «І нема ні в кім іншим спасіння. Бо під небом нема іншого Ймєння, даного людям, що ним би спастіся ми мали» (Ів. 1:4; Дії 4:12). {18.2}

Недостатньо просто відчуті люблячу доброту Божу, побачити Його прихильність і батьківську ніжність Його характеру. Недостатньо побачити мудрість і справедливість Його Закону, щоб зрозуміти, що **він ґрунтується на вічному принципі любові**. Апостол Павло бачив усе це, коли вигукував: «Згоджуюсь із Законом, що він добрий». «Закон святий, і заповідь свята, і праведна, і добра». **Але в гіркоті своєї душі, в тузі й розпачі** він додавав: «А я тілесний, проданий під гріх» (Рим. 7:16, 12, 14). Він жадав чистоти й праведності, яких сам не міг досягти, і вигукував: «Нещасна я людина! Хто мене візволить від тіла цієї смерті?» (Рим. 7:24). Такий крик лунає з обтяжених сердець⁵ у всіх країнах і в усі віки. На все є лише одна відповідь: «Оце Агнець Божий, що на Сёбе гріх світу бере!» (Ів. 1:29). {19.1}

Дух Божий на багатьох прикладах намагався проілюструвати цю істину й пояснити її душам, які прагнуть звільнитися від тягаря провини. Коли Яків, згрішивши й обманувши Ісава, утікав із батьківського дому, **його гнітило почуття провини**. Самотній і відкинутий, він був відлучений від усього, що було дорогим його серцю, **і одна страшна думка, що більше за всі інші тиснула на його душу, — це думка про те, що його гріх відрізав його від Бога, що він покинутий Небесами**. У смутку він ліг відпочити на голій землі; навколо були лише самотні пагорби, а над головою — небо, всіяне зорями. Коли він спав, його погляд осяяло дивне світло; і ось, з рівнини, на якій він лежав, постали обриси широких сходів, що вели вгору, до самих небесних воріт. По них ангели Божі піднімалися й спускалися; а із слави вгорі лунав Божественний голос, що ніс утіху й надію. **Так Якову було відкрито те, що відповідало потребам і прагненням його душі, —**

⁵ Це стан людини, що не народилася згори.

Спаситель. З радістю і вдячністю він побачив відкритий йому шлях, яким він, грішник, міг бути відновлений у спілкуванні з Богом. Таємничі сходи у його сні символізували Ісуса Христа — єдиний засіб спілкування між Богом і людиною. {19.2}

На цей самий символ послався Христос у бесіді з Нафанаїлом, коли сказав: «Відтепер ви побачите небо відкрите та анголів Божих, що на Людського Сина підіймаються та спускаються» (Ів. 1:51). **У відступництві людина віддалилася від Бога;** земля була відрізана від неба. Через прірву між ними не могло бути спілкування. **Але через Христа земля знову була з'єднана з небом.** Через Свої заслуги Христос подолав прірву, яку створив гріх, аби ангели-служителі могли спілкуватися з людиною. **Христос поєднує занепалу⁶, слабку та безпорадну людину з Джерелом безмежної сили⁷.** {20.1}

Але марні мрії людей про прогрес, марні усі зусилля щодо піднесення людства, якщо вони нехтують єдиним джерелом надії й допомоги для занепаłego роду. «Усяке добре давання та дар досконалий походить згори від Отця» (Як. 1:17) — від Бога. Без Нього не існує справжньої досконалості характеру. І єдиний шлях до Бога — це Христос. Він говорить: «Я — дорога, і правда, і життя. До Отця не приходять ніхто, якщо не через Мене» (Ів. 14:6). {21.1}

Серце Бога тужить за Своїми земними дітьми любов'ю, сильнішою за смерть. Віддавши Свого Сина, Він дарував нам усе небо в цьому єдиному дарі. Життя, смерть і заступництво Спасителя, служіння ангелів, молитви Духа,

⁶ Приймаючи гріховну (занепалу) людську природу «Тому Він мав у всьому уподібнитися братам...» Євр. 2:17.

⁷ Божественна природа.

Отець, що діє над усіма і через усіх, невпинний інтерес небесних істот — усе це задіяно для викуплення людини. {21.2}

Замислимося над тим, яку дивовижну жертву було принесено заради нас! **Спробуймо оцінити працю й енергію, які Небеса витрачають, щоб повернути загублених і привести їх до дому Отця.** У дію введено найсильніші спонуки й засоби. Найвища винагорода за праведність, насолода небом, товариство ангелів, спілкування й любов Бога і Його Сина, піднесення та розквіт усіх наших сил протягом вічних віків — хіба це не могутні стимули й заохочення, що спонукають нас віддати серце в служінні любові нашому Творцеві й Відкупителю? {21.3}

З іншого боку, Божі суди над гріхом, неминуча відплата, занепад нашого характеру й остаточне знищення — усе це описано в Божому Слові, аби застерегти нас від служіння сатані. {21.4}

Невже ми залишимося байдужими до Божої милості? Що ще Він може зробити? Увійдімо у правильні стосунки з Тим, Хто полюбив нас дивовижною любов'ю. **Скористаймося наданими нам засобами, щоб уподібнитися до Нього й повернутися до втраченого спілкування з ангелами-служителями, до гармонії та єднання з Отцем і Сином.** {22.1}

Розділ 3. Покаяння

Як людині виправдатися перед Богом? Як грішникові стати праведним? Лише через Христа ми можемо прийти до гармонії з Богом і святістю. Але як нам прийти до Христа? Багато хто ставить те саме запитання, що й народ у день П'ятидесятниці, коли, викриті у своїх гріхах, вони вигукнули: «Що ж ми маємо робити?» **Першим словом у відповіді Петра було: «Покайтеся»** (Дії 2:37, 38). Іншим разом, невдовзі після цього, він сказав: «Покайтеся і наверніться, щоб були стерті гріхи ваші» (Дії 3:19; інший переклад). {23.1}

Покаяння включає в себе смуток (скорботу) за гріх і відвернення, відразу до нього. Ми не зречемося гріха, доки не побачимо всієї його гріховності; і доки ми не відвернемося від нього серцем, у нашому житті не відбудеться жодних справжніх змін. {23.2}

Багато хто не розуміє істинної природи покаяння. **Чимало людей шкодують про те, що згрішили, і навіть зовні виправляються, бо бояться, що їхній вчинок спричинить їм страждання. Але це не покаяння в біблійному розумінні. Вони оплакують страждання, а не сам гріх.** Так сумував Ісав, коли побачив, що право первородства втрачено для нього назавжди. Валаам, наляканий ангелом, який стояв на його шляху з оголеним мечем, визнав свою провину, щоб не втратити життя; але в цьому не було справжнього **каяття в гріху, зміни наміру чи відрази до зла.** Юда Іскаріот, зрадивши свого Господа, вигукнув: «Я згрішив, невинну кров видавши» (Мт. 27:4). {23.3}

Визнання було вирване з його винної душі жакливим почуттям осуду та страшним очікуванням суду. Наслідки, які мали спіткати його, наповнювали його жахом, **але в його душі не було глибокої, роздираючої серце скорботи через**

те, що він зрадив непорочного Сина Божого і зрікся Святого Ізраїлевого. Фараон, страждаючи від Божих судів, визнавав свій гріх, щоб уникнути подальшого покарання, але повертався до свого непослуху Небесам, щойно карі припинялися. **Усі вони оплакували наслідки гріха, але не сумували через сам гріх.** {24.1}

Але коли серце піддається впливові Духа Божого, сумління пробуджується, і грішник осягає глибину й святість святого Божого Закону — основи Його правління на небі й на землі. Світло, Яке «просвічує кожну людину, що приходить на світ» (Івана 1:9), освітлює таємні схованки душі, і приховане в темряві стає явним. Переконання охоплює розум і серце. Грішник усвідомлює праведність Єгови й відчуває жах від того, що йому доведеться постати у власній провині й нечистоті перед Тим, Хто випробовує серця. Він бачить любов Бога, красу святості, радість чистоти; він прагне очиститися й відновитися в спілкуванні з Небесами. {24.2}

Молитва Давида після його падіння ілюструє природу справжньої скорботи за гріх. Його покаяння було щирим і глибоким. У його молитві не було спроб применшити свою провину чи бажання уникнути загрозливого суду. Давид бачив усю потворність свого вчинку; він бачив, як осквернена його душа; він ненавидів свій гріх. Він благав не лише про помилування, а й про чистоту серця. Він прагнув радості святості, відновлення гармонії й спілкування з Богом. Ось якими були слова його душі: «Блаженний, кому подарований злочин, кому гріх закрито, блаженна людина, що Господь їй гріха не залічить, що нема в її душі лукавства» (Пс. 31:1-2). {24.3; 25.1}

«Помилуй мене, Боже, з великої милости Твоєї, і з великого милосердя Свого заглядь беззаконня мої... Бо свої беззаконня я знаю, а мій гріх передо мною постійно... Очисти

ісопом мене, — і буду я чистий, обмий Ти мене — і я стану біліший від снігу... Серце чисте створи мені, Боже, і тривалого духа в моєму нутрі віднові. Не відкинь мене від Свого лиця, й не бери Свого Духа Святого від мене. Верни мені радість спасіння Твого, і з лагідним духом підтримай мене... Визволь мене від переступу кривного, Боже, Боже спасіння мого, мій язик нехай славить Твою справедливість» (Пс. 50:3-16). {25.2}

Покаяння, подібне до цього, не під силу нам самим; його можна отримати лише від Христа. Який вознісся на небо і дає дари людям. {25.3}

Саме тут криється помилка, якої припускаються чимало людей, і тому вони не отримують допомоги, яку Христос прагне їм дати. **Вони думають, що не можуть прийти до Христа, якщо спершу не покаються, і що покаяння готує шлях для прощення їхніх гріхів.** Це правда, що покаяння передує прощенню гріхів, бо тільки зламане та упокорене серце відчуває потребу в Спасителеві. **Але чи повинен грішник чекати, поки покається, щоб прийти до Ісуса? Невже покаяння має ставати перешкодою між грішником і Спасителем?** {26.1}

Біблія не навчає, що грішник повинен покаятися перед тим, як зможе відгукнутися на запрошення Христа: «Прийдіть до Мене, усі струджені та обтяжені, — і Я вас заспокою» (Мт. 11:28). **Саме благодатна сила, що виходить від Христа, приводить до справжнього покаяння.** Петро ясно висловив це у своєму зверненні до ізраїльтян, сказавши: «Його Бог підвищив Своєю правіцею — на Начальника й Спаса, щоб дати Ізраїлеві покаяння і прощення гріхів» (Дії 5:31). **Ми так само не можемо покаятися без Духа Христового, Який пробуджує сумління, як не можемо й отримати прощення без Христа.** {26.2}

Христос — джерело всіх правильних спонукань. Лише Він може насадити в серці ворожнечу до гріха. Кожне прагнення до істини й чистоти, кожне усвідомлення власної гріховності свідчить про те, що Його Дух торкається наших сердець. {26.3}

Ісус сказав: «І, як буду піднесений з землі, то до Себе Я всіх притягну́» (Ів. 12:32). **Христос має бути відкритий грішникові як Спаситель, Який помирає за гріхи світу; і коли ми споглядаємо Агнця Божого на Голгофському хресті, таємниця відкуплення починає відкриватися нашому розумові, і Божа добрість провадить нас до покаяння. Помираючи за грішників, Христос виявив незбагненну любов; і коли грішник споглядає цю любов, вона пом'якшує його серце, закарбовується в розумі й вселяє в душу глибоке каяття.** {26.4}

Справді, люди інколи соромляться своїх гріховних шляхів і залишають деякі погані звички ще до того, як усвідомлять, що їх притягує до Христа. **Але кожна їхня спроба стати кращими, кожне щире бажання чинити правильно є нічим іншим, як виявом сили Христа, що їх притягує. Вплив, якого вони не усвідомлюють, діє на душу, сумління пробуджується, а зовнішнє життя змінюється.** І коли Христос привертає їхній погляд до Свого хреста, щоб вони подивилися на Того, Кого пронизали їхні гріхи, заповідь стає надбанням сумління. Їм відкривається порочність їхнього життя, глибоко прихований гріх душі. Вони починають осягати праведність Христа і вигукують: «Що ж таке гріх, що він вимагає такої жертви для відкуплення його бранців? Невже вся ця любов, усі ці страждання, усе це приниження були потрібні для того, щоб ми не загинули, але мали життя вічне?» {27.1}

Грішник може противитися цій любові, може відмовлятися бути притягнутим до Христа; але якщо він не чинитиме опору, то неодмінно буде притягнутий до Ісуса. Усвідомлення плану спасіння приведе його до підніжжя хреста в покаянні за свої гріхи, які стали причиною страждань улюбленого Сина Божого. {27.2}

Той самий Божественний Розум, Який так мудро все влаштував у природі, звертається до сердець людей, викликаючи в них невимовну тугу за тим, чого вони не мають. Блага цього світу не можуть задовольнити їхніх прагнень. Дух Божий закликає їх шукати те, що єдине може дарувати мир і спокій — благодать Христа, радість святості. Через видимі й невидимі впливи наш Спаситель постійно діє, щоб відвернути думки людей від марних гріховних насолод до безмежних благословень, які вони можуть мати в Ньому. До всіх цих душ, які марно намагаються пити з розбитих водойм цього світу, звернене Божественне послання: «Хто прагне, хай прийде, і хто хоче, хай воду життя бере дармо» (Об. 22:17). {28.1}

Ви, хто серцем прагне чогось кращого, ніж може дати цей світ, **розпізнайте в цьому прагненні голос Бога**, звернений до вашої душі. **Благайте Його дати вам покаяння**, відкрити вам Христа в Його безмежній любові, у Його досконалій чистоті. У житті Спасителя принципи Божого Закону — любов до Бога і до людини — були відкриті у всій повноті. Доброзичливість і безкорислива любов були самим життям Його душі. **Саме тоді, коли ми споглядаємо Його, коли світло від нашого Спасителя падає на нас, ми починаємо бачити всю гріховність власних сердець**. {28.2}

Ми могли б, подібно до Никодима, тішити себе думкою, що наше життя було праведним, що наш моральний образ бездоганний і що нам не потрібно впокорювати серце перед

Богом, як звичайному грішникові. Але коли світло від Христа осяє наші душі, ми побачимо, наскільки ми нечисті. **Ми виявимо егоїстичні спонуки й ворожнечу проти Бога, яка оскверняє кожен наш вчинок.** Тоді ми зрозуміємо, що наша власна праведність справді подібна до брудного лахміття, і що лише Кров Христа може очистити нас від скверни гріха та оновити наші серця за Його подобою. {28.3}

Один промінь слави Божої, один відблиск чистоти Христа, проникаючи в душу, робить кожен пляму гріха болісно очевидною і оголює всю потворність та вади людського характеру. Він виявляє порочні бажання, невірність серця й нечистоту уст. Неправедні вчинки грішника, який нехтував Божим Законом, стають для нього явними, і його дух крається та страждає під викривальним впливом Духа Божого. **Він ненавидить себе, дивлячись на чистий і бездоганний характер Христа.** {29.1}

Коли пророк Даниїл побачив славу, що оточувала посланого до нього небесного вісника, його охопило відчуття власної слабкості й недосконалості. Описуючи враження від цієї дивовижної сцени, він говорить: «І не зосталося в мені сили, а краса обличчя мого змінилася й знищилася, і я не задержав у собі сили» (Дан. 10:8). **Душа, зворушена таким чином, зненавидить свій егоїзм, відчує відразу до свого самолюбства і прагнутиме через праведність Христа до чистоти серця, яка узгоджується з Божим Законом і характером Христа.** {29.2}

Павло говорить, що «щодо праведности в Законі» — тобто відносно зовнішніх вчинків — він був «невинний» (Флп. 3:6); але коли він побачив духовний характер Закону, то побачив себе грішником. **Якщо судити за буквою Закону, як його зазвичай застосовують до зовнішнього життя, він не допускався гріха;** але коли він зазирнув у глибину святих

приписів Закону і побачив себе таким, яким його бачить Бог, він упокорився й визнав свою провину. Він говорить: «Я колись жив без Закону, але, коли прийшла заповідь, то гріх ожив, а я вмер» (Рим. 7:9-10). Коли він побачив духовну природу Закону, гріх постав перед ним у всій своїй огидній повноті, і його самовпевненість зникла. {29.3}

Бог не вважає всі гріхи рівними за величиною; у Його оцінці, як і в людській, є різні ступені вини. Проте, яким би незначним не здавався той чи інший переступ в очах людей, в очах Бога жоден гріх не є малим. Судження людини упереджені й недосконалі, але Бог оцінює все так, як воно є насправді. П'яницю зневажають і кажуть, що його гріх закріє для нього Небо; але водночас гордість, егоїзм і жадібність часто залишаються без осуду. Проте саме ці гріхи є особливо образливими для Бога, бо вони суперечать доброті Його характеру, тій безкорисливій любові, яка є самою атмосферою всесвіту, що не зазнав гріхопадіння. Той, хто впадає в явні гріхи, може відчувати сором і свою глибоку потребу в благодаті Христа; але гордість не відчуває жодної потреби і тому закриває серце від Христа й тих безмежних благословень, які Він прийшов дарувати. {30.1}

Смиренний митар, який молився: «Боже, будь милостивий до мене грішного» (Лк. 18:13), **вважав себе дуже грішною людиною**, та й інші бачили його таким самим. Проте він відчував свою потребу і зі своїм тягарем провини й сорому постав перед Богом, бажаючи про милість. Його серце було відкрите для того, щоб Дух Божий звершив у ньому Свою благодатну дію і звільнив його від влади гріха. Хвалькувата, самовдоволена молитва фарисея показала, що його серце було закрите для впливу Святого Духа. **Через свою віддаленість від Бога він не усвідомлював власної нечистоти порівняно**

з досконалістю Божественної святості. Він не відчував жодної потреби і тому нічого не отримав. {30.2}

Якщо ви бачите свою гріховність, не чекайте, поки виправитеся. Як багато є тих, хто вважає себе недостатньо добрими, щоб прийти до Христа. Невже ви сподіваєтеся стати кращими завдяки власним зусиллям? «Чи може ефіоп змінити свою шкіру і барс — свої плями? Так і ви, чи можете робити добро, звикнувши чинити зло?» (Єр. 13:23; інший переклад). Допомога для нас є лише в Бозі. **Ми не повинні чекати сильніших переконань, кращих нагод або святішого налаштування серця. Ми нічого не можемо вдіяти самі. Ми мусимо прийти до Христа саме такими, якими ми є.** {31.1}

Але нехай ніхто не обманює себе думкою, що Бог у Своїй великій любові й милосерді спасе навіть тих, хто відкинув Його благодать. Безмірну гріховність гріха можна оцінити лише у світлі хреста. Коли люди стверджують, що Бог надто добрий, аби відкинути грішника, нехай вони звернуть погляд на Голгофу. Саме тому, що **не було іншого способу спасти людину**, тому що без цієї жертви неможливо було визволити людський рід від сили гріха, що оскверняє, і повернути людей до спілкування зі святими істотами, неможливо було знову зробити їх причасниками духовного життя, — саме тому Христос узяв на Себе провину непокірних і постраждав за грішника. Любов, страждання і смерть Сина Божого свідчать, наскільки страшним і потворним є гріх та проголошують, що немає іншого виходу з-під його влади, **немає надії на вище життя, окрім як через підкорення душі Христові.** {31.2}

Невіруючі іноді виправдовують себе, говорячи про тих, хто сповідує християнство: «Я нічим не гірший за них. Вони не більш самозречені, стримані чи обачні у своїй поведінці, ніж я. Вони так само люблять задоволення й потурання собі,

як і я». Таким чином вони роблять недоліки інших виправданням для власного нехтування обов'язком. Але гріхи й вади інших нікого не виправдовують, бо Господь не дав нам за взірць недосконалу людину. **Бездоганий Син Божий був даний нам як абсолютний зразок, і ті, хто нарікає на хибну поведінку людей, що сповідують християнство, самі повинні показувати краще життя й благородніші приклади.** Якщо вони мають таке високе уявлення про те, яким має бути християнин, то чи не є їхній власний гріх ще тяжчим? Вони знають, що є правильним, і все ж відмовляються це робити. {32.1}

Стережіться зволікання. Не відкладайте справи залишення своїх гріхів і здобуття чистоти серця через Ісуса. **Саме тут тисячі й тисячі людей припускаються помилки, яка призводить до їхньої вічної загибелі.** Я не буду тут зупинятися на скороминущості й непевності життя, але є страшна небезпека — небезпека, яку недостатньо розуміють, — у тому, щоб зволікати з підкоренням благальному голосу Святого Духа Божого й обирати життя в гріху, адже таке зволікання справді цим і є. Яким би малим не здавався гріх, кожен, хто потурає йому, ризикує загинути навіки. **Те, чого ми не переможемо, переможе нас і призведе до нашої загибелі.** {32.2}

Адам і Єва переконували себе, що така незначна річ, як споживання забороненого плоду, не може призвести до тих жахливих наслідків, про які попереджав Бог. Але ця мала річ стала порушенням незмінного й святого Божого Закону, вона відокремила людину від Бога й відкрила шляхи смерті та невимовного горя для нашого світу. З віку у вік із нашої землі лунає безперервний скорботний плач, і все творіння стогне й мучиться від болю, спричиненого непослухом людини. Самі небеса відчули наслідки її повстання проти Бога. Голгофа стоїть як пам'ять про дивовижну жертву,

необхідну для відкуплення за переступ Божественного Закону. Тож не вважаймо гріх дрібницею. {33.1}

Кожен переступ, кожне нехтування чи відкинення благодаті Христа позначається на вас самих: **воно робить серце жорстоким, спотворює волю, притуплює розум і робить вас не лише менш схильними, а й менш здатними піддатися ніжним благанням Святого Духа Божого.** {33.2}

Багато хто заспокоює своє сумління думкою, що вони зможуть покинути свій злий шлях, коли забажають. Їм здається, що вони можуть легковажити милостивими закликами Бога і все ж чути їх знову й знову. Вони думають, що, зневаживши Духа благодаті й перейшовши на бік сатани, у мить крайньої скрути зможуть змінити напрямок свого життя. Але це не так легко зробити. Усе життєве формування й виховання так глибоко закарбовуються в характері, що мало хто потім має бажання прийняти подобу Христа. {33.3}

Навіть одна хибна риса характеру, одне гріхове бажання, яке вперто плекається, зрештою нейтралізує всю силу Євангелія. Кожне гріхове потурання підживлює в душі відразу до Бога. Людина, яка виявляє вперте невір'я або байдужість до Божественної істини, лише пожинає врожай того, що сама посіяла. В усій Біблії немає страшнішого застереження проти легковажного ставлення до зла, ніж слова мудреця про те, що грішник «поворóззям свого гріха буде зв'язаний» (Прип. 5:22). {34.1}

Христос готовий звільнити нас від гріха, але Він не примушує нашу волю; і якщо через постійні гріхи сама воля схиляється до зла, а ми не бажаємо звільнитися, якщо ми не хочемо прийняти Його благодать, — що ще Він може зробити? **Ми самі погубили себе, рішуче відкинувши Його любов.** «Ось тепер час приємний, ось тепер день спасіння».

«Сьогодні, як голос Його ви почуєте, не робіть затверділими ваших сердець» (2 Кор. 6:2; Евр. 3:7-8). {34.2}

«Чоловік бо дивиться на лице, а Господь дивиться на серце» (1 Сам. 16:7) — **на людське серце з його суперечливими почуттями радості й печалі; на заблукале, свавільне серце, яке є оселею стількох нечистот і обману. Він знає його мотиви, його наміри й цілі.** Ідіть же до Нього, якою б запламованою не була ваша душа! Подібно до псалмоспівця, відкрийте її покої Всевидющому Оку, вигукуючи: «Віпробуй, Боже, мене, — і пізнай моє серце, досліді Ти мене, — і пізнай мої задуми, і побач, чи не йду я дорогою злою, і на вічну дорогу мене попровадь» (Пс. 138:23-24). {34.3}

Багато хто задовольняється лише релігією розуму — формою благочестя, за якої серце залишається неочищеним. Нехай же вашою молитвою стануть слова: «Серце чисте створи мені, Боже, і тривалого духа в моєму нутрі віднові» (Пс. 50:12). Будьте гранично чесними зі своєю душею. Будьте такими серйозними, такими наполегливими, ніби на кону стоїть усе ваше життя. Це питання має бути вирішене між Богом і вашою власною душею — вирішене навіки. Одна лише уявна надія, за якою нічого немає, стане вашою загибеллю. {35.1}

Молитовно вивчайте Боже Слово. Це Слово — у Божому Законі й житті Христа — розкриває перед вами великі принципи святості, без яких «ніхто не побачить Господа» (Евр. 12:14). Воно викриває гріх та ясно відкриває шлях спасіння. Прислухайтесь до Божого Слова як до голосу Бога, що промовляє до вашої душі. {35.2}

Коли ви побачите всю потворність гріха, коли побачите себе такими, якими ви є насправді, не піддавайтеся відчаю. Христос прийшов спасти саме грішників. Нам не потрібно примиряти Бога із собою, але —

о дивовижна любов! — Бог «у Христі примири́в світ із Собою» (2 Кор. 5:19). **Своєю ніжною любов'ю Він притягує до Себе серця Своїх заблукалих дітей. Жоден земний батько не може бути таким терплячим до недоліків і помилок своїх дітей, як Бог до тих, кого Він прагне спасти**. Ніхто не міг би так милосердно благувати порушника Закону. Жодні людські уста не виливали ніжніших прохань до заблукалого, ніж Він. **Усі Його обітничі, усі Його застереження — це лише подих невимовної любові.** {35.3}

Коли сатана прийде й скаже вам, що ви великий грішник, погляньте на свого Відкупителя й говоріть про Його заслуги. Дивитися на Його світло — ось що справді допоможе вам. Визнайте свій гріх, але скажіть ворогові, що «Христос Ісус прийшов у світ спасти грішних» (1 Тим. 1:15) і що ви можете бути спасенні Його безмежною любов'ю. Ісус поставив Симонові запитання про двох боржників. Один був винен панові невелику суму, а другий — дуже велику; однак він простив їм обом. І Христос запитав Симона: «Котрий із двох боржників більше любитиме свого пана?» Симон відповів: «Той, кому більше простив» (Лк. 7:43). Ми були великими грішниками, але Христос помер, щоб ми отримали прощення. **Заслуг Його жертви достатньо, щоб представити їх Отцеві за нас. Ті, кому Він простив найбільше, любитимуть Його понад усе й стоятимуть найближче до Його престолу, щоб прославляти Його за велику любов і безмежну жертву. Саме тоді, коли ми найповніше осягаємо Божу любов, ми найкраще усвідомлюємо всю жахливість гріха**. Коли ми бачимо довжину ланцюга, спущеного заради нас, коли розуміємо, яку безмежну жертву приніс за нас Христос, — **наше серце неодмінно тане від ніжності й каяття.** {35.4}

Розділ 4. Сповідь

«Хто ховає провини свої, тому не ведётся, а хто признається та кидає їх, той буде помилуваний» (Прип. 28:13). {37.1}

Умови отримання Божої милості прості, справедливі й розумні. Господь не вимагає від нас звершити щось надважке, щоб отримати прощення гріха. Нам не потрібно здійснювати довгі й виснажливі паломництва або виконувати болісні обряди покути, щоб віддати душу Богові небес чи спокутувати свій переступ; натомість кожен, **хто визнає і залишає свій гріх, отримає милість.** {37.2}

Апостол говорить: «Отже, признавайтесь один перед одним у своїх про́гріхах, і моліться один за одного, щоб вам уздоровітись» (Як. 5:16). Сповідуйте свої гріхи Богові, Який єдиний може їх простити, і свої проступки — один одному. Якщо ви скривдили свого друга або ближнього, визнайте свою неправоту, і його обов'язок — охоче простити вас. Потім ви повинні просити прощення в Бога, бо брат, якого ви скривдили, належить Богові, і, завдавши йому кривди, ви згрішили проти його Творця й Відкупителя. Тоді ця справа постає перед єдиним істинним Посередником, нашим великим Первосвященником, «бо ми маємо не такого Первосвященника, що не міг би співчувати слабостям нашим, але віпробуваного в усьому, подібно до нас, окрім гріха» (Євр. 4:15). {37.3}

Люди, які не впокорили себе перед Богом і не визнали своєї провини, не виконали першої й головної умови, за якої Бог може їх прийняти. **Якщо ми не пережили такого каяття, про яке згодом не доведеться шкодувати, якщо ми в істинному смиренні серця й у скрусі духу не визнавали своїх гріхів і не зненавиділи своїх беззаконь, ми ще по-справжньому не прагнули отримати прощення. А якщо ми ніколи не шукали його, то ніколи й не знаходили Божого**

миру. Єдина причина, з якої ми не отримуємо прощення минулих переступів, полягає в тому, що ми не бажаємо впокорити свої серця й виконати умови Слова істини. Щодо цього дано чіткі вказівки. **Сповідання гріха**, публічне чи особисте, має бути щирим і добровільним. Його не слід вимагати від грішника. Воно не повинно бути легковажним і недбалим або вимушеним у тих, хто не усвідомлює огидного характеру гріха. Сповідання, яке є виливом із самої глибини душі, знаходить свій шлях до Бога безмежної милості. Псалмоспівець говорить: «Господь зламано́сёрдим близький, і впокорених духом спасає» (Пс. 33:19). {37.4}

Істинне сповідання завжди має конкретний характер і включає в себе визнання конкретних гріхів. Вони можуть бути такого роду, що їх слід приносити лише перед Богом; це можуть бути й проступки, у яких належить зізнатися людям, що постраждали від них; або ж вони можуть мати публічний характер, і тоді їх слід так само публічно сповідувати. Але **будь-яке сповідання має бути визначеним і прямим, вказуючи саме на ті гріхи, у яких ви винні.** {38.1}

За днів Самуїла ізраїльтяни відступили від Бога. Вони страждали від наслідків свого гріха, бо втратили віру в Бога, втратили розуміння Його сили й мудрості в управлінні народом, втратили впевненість у Його здатності захищати й обстоювати Свою справу. Вони відвернулися від великого Правителя всесвіту й забажали, щоб ними керували так само, як і навколишніми народами. Перш ніж вони здобули мир, вони зробили чітке й конкретне сповідання: «Понад усі наші гріхи додали ми ще й оце зло, що жадали для себе царя» (1 Сам. 12:19). Необхідно було визнати саме той гріх, у якому вони були викриті. Їхня невдячність пригнічувала їхні душі й віддаляла їх від Бога. {38.2}

Сповідання не буде прийнятним для Бога без щирого покаяння й виправлення. У житті мають відбутися рішучі зміни; а все, що є образливим для Бога, необхідно залишити. Це буде результатом щирого жалю за гріх. Праця, яку ми повинні виконати зі свого боку, ясно окреслена перед нами: «Умийтесь, очистьте себе! Відкиньте зло ваших учінків із-перед очей Моїх, перестаньте чинити лихє! Навчіться чинити добро, правосуддя жадайте, карайте грабіжника, дайте суд сироті, за вдову заступайтесь» (Іс. 1:16-17). «Заставу поверне несправедливий, грабунок відшкодує, ходитиме уставами життя, щоб не чинити кривди, то конче буде він жити, не помре» (Єз. 33:15). Розмірковуючи про справу покаяння, Павло говорить: «Бо ось саме це, що ви засмутились для Бога, яку пильність велику воно вам зробило, яку оборону, яке обурення, який страх, яке бажання, яку горливість, яку помсту! Ви в усім показали, що чисті ви в справі» (2 Кор. 7:11). {39.1}

Коли гріх омертвляє моральне сприйняття, винний не помічає недоліків свого характеру й не усвідомлює тяжкості вчиненого ним зла; і якщо він не піддається викривальній силі Святого Духа, то залишається напівсліпим щодо свого гріха. Його сповідання не є щирими й глибокими. До кожного визнання своєї провини він додає виправдання на захист свого вчинку, заявляючи, що якби не певні обставини, то він не вдіяв би того, за що його докоряють. {40.1}

Після того як Адам і Єва з'їли заборонений плід, їх охопило почуття сорому й жаху. Спочатку вони думали тільки про те, як виправдати свій гріх і уникнути страшного смертного вироку. Коли Господь запитав їх про їхній переступ, Адам відповів, поклавши провину частково на Бога, а частково на свою супутницю: «Жінка, що дав Ти її, щоб зо мною була, вона подала мені з того дерева, — і я їв». Жінка, переказавши

провину на змія, сказала: «Змій спокусив мене, — і я їла» (Бут. 3:12-13). Навіщо Ти створив змія? Чому Ти дозволив йому ввійти до Едему? Саме ці запитання крилися в її виправданні свого падіння, **і цим самим вона поклала на Бога відповідальність за їхній гріх. Дух самовиправдання зародився в батькові неправди й виявився в усіх синах і дочках Адама.** Сповідання такого роду не натхнені Божественним Духом і не будуть прийняті Богом. Істинне покаяння приведе людину до того, що вона сама усвідомить свою провину й визнає її без обману та лицемірства зі свого боку. Подібно до смиренного митаря, який навіть не підводив очей до неба, вона взиватиме: «Боже, будь милостивий до мене, грішного!» А ті, хто визнає свою провину, будуть виправдані, бо Ісус заступиться за них Своєю власною кров'ю. {40.2}

Приклади справжнього покаяння і смирення в Божому Слові свідчать про **дух сповідання, у якому немає ні виправдання гріха, ні спроби самовиправдання.** Павло не намагався захистити себе; **він описував свій гріх у найпохмуріших барвах, не прагнучи применшити свою провину.** Він говорить: «І багато кого зо святих до в'язниць я замкнув, як отримав був владу від первосвящеників; а як їх убивали, я голос давав проти них. І часто по всіх синагогах караючи їх, до богозневаги примушував я, а лютуючи вельми на них, переслідував їх навіть по закордонних містах» (Дії 26:10-11). Він без вагань заявляє, що «Христос Ісус прийшов у світ спасти грішних, із яких перший — то я» (1 Тим. 1:15). {41.1}

Смиренне й сокрушене серце, упокорене щирим покаянням, **оцінить Божу любов і ціну Голгофи; і як син сповідується люблячому батькові, так і той, хто істинно кається, принесе Богові всі свої гріхи.** І написано: «Коли ми свої гріхи визнаємо, то Він вірний та праведний, щоб гріхи нам простити, та очистити нас від неправди всілякої» (1 Ів. 1:9). {41.2}

Розділ 5. Посвячення

Божа обітниця говорить: «І будете шукати Мене, і знайдете, коли шукатимете Мене всім своїм серцем» (Єр. 29:13). {43.1}

Усе наше серце має бути віддане Богові, інакше в нас ніколи не відбудуться зміни, завдяки яким ми будемо відновлені за Його образом і подобою. За своєю природою ми відчужені від Бога. Святий Дух описує наш стан такими словами, як: «мертві через провини й гріхи», «хвора вся ваша голова», «все серце боляще», «нема... цілого місця». Сатана міцно тримає нас у своїх тенетах, адже **він «уловив нас для роблення своєї волі»** (Еф. 2:1; Іс. 1:5-6; 2 Тим. 2:26). Бог бажає зцілити нас, визволити. Але оскільки це вимагає повного перетворення, **оновлення всієї нашої природи, ми повинні цілковито віддатися Йому.** {43.2}

Війна із самим собою — це найбільша битва, яка будь-коли велася. Цілковита віддача себе й підкорення Божій волі **вимагає боротьби**; але душа повинна скоритися Богові, перш ніж вона зможе оновитися у святості. {43.3}

Боже правління не ґрунтується на сліпому підкоренні чи бездумному примусі, як це намагається зобразити сатана. Бог звертається до розуму й сумління. «Прийдіть, і будемо правуватися» — таке запрошення Творця до створених Ним істот (Іс. 1:18). **Бог не примушує волі Своїх створінь. Він не може прийняти поклоніння, яке не віддається добровільно й розумно. Просте примусове підкорення перешкоджало б справжньому розвитку розуму й характеру;** воно перетворило б людину на звичайний автомат, на робота. Це не **входить у наміри** Творця. Він бажає, щоб людина, яка є вінцем Його творчої сили, **досягла найвищого можливого розвитку.** Він ставить перед нами велич благословення, на яку бажає піднести нас Своєю благодаттю. **Він закликає нас**

віддати себе Йому, щоб Він міг звершувати в нас Свою волю. Нам залишається лише вибрати, чи звільнимся ми від рабства гріха, щоб розділити славу свободу Божих синів. {43.4}

Віддаючи себе Богові, ми обов'язково повинні відмовитися від усього, що відокремлює нас від Нього. Тому Спаситель говорить: «Кожен із вас, який не зречеться усього, що має, не може бути учнем Моїм» (Лк. 14:33). **Усе, що відвертає серце від Бога, має бути залишене.** Мамона — ідол багатых. Любов до грошей, прагнення багатства — це золотий ланцюг, який зв'язує їх із сатаною. Інші люди поклоняються славі та мирським почестям. Життя в егоїстичному комфорті й уникненні відповідальності — ідол третіх. Але ці рабські пута мають бути розірвані. Ми не можемо бути наполовину з Господом, а наполовину зі світом. Ми не є дітьми Божими, якщо не є ними повністю. {44.1}

Є люди, які сповідують служіння Богові, але при цьому покладаються на власні зусилля, щоб коритися Його Законові, сформувати праведний характер і здобути спасіння. Їхні серця не зворушені глибоким почуттям любові Христа, але вони прагнуть виконувати обов'язки християнського життя так, як, на їхню думку, цього вимагає від них Бог, щоб заслужити Небо. Така релігія нічого не варта. Коли Христос оселяється в серці, душа настільки наповнюється Його любов'ю та радістю спілкування з Ним, що приліплюється до Нього; і, споглядаючи Його, забуває про себе. Любов до Христа стає рушійною силою кожного вчинку. Ті, хто відчуває притягальну любов Божу, не запитують, яким мінімумом можна задовольнити Божі вимоги; не шукають найнижчого стандарту, але прагнуть досконалої відповідності волі свого Відкупителя. Зі щирим бажанням вони віддають усе й виявляють ревність, що відповідає величі мети, якої вони

прагнуть. Сповідання Христа без цієї глибокої любові — лише балаканина, суха формальність і тяжка рутинна. {44.2}

Чи відчуваєте ви, що це надто велика жертва — віддати все Христу? Поставте собі запитання: «Що Христос віддав заради мене?» Син Божий віддав усе — Своє життя, любов і страждання заради нашого відкуплення. І хіба можемо ми, недостойні люди, на яких спрямована така велика любов, утримувати від Нього свої серця? **Кожної миті нашого життя ми були причасниками благословень Його благодаті, і саме тому не можемо повною мірою усвідомити глибину невігластва й страждань, від яких були спасенні.** Чи можемо ми дивитися на Того, Кого пронизали наші гріхи, і водночас бути готовими нехтувати всією Його любов'ю й жертовністю? Дивлячись на безмежне приниження Господа слави, чи будемо ми нарікати через те, що можемо ввійти в життя лише через боротьбу й самозречення? {45.1}

Багато гордих сердець запитують: «Чому мені потрібно пройти шлях покаяння й упокорення, перш ніж я отримаю впевненість у тому, що Бог приймає мене?» Я вказую вам на Христа. Він був безгрішний і, більше того, Він був Князем Небес; але заради людини Він став гріхом замість усього людства. Він «на смерть віддав душу Свою, і з злочинцями був порахований, хоч гріх багатьох Сам носів і заступавсь за злочинців» (Іс. 53:12). {45.2}

Але що ми віддаємо, коли віддаємо все? Осквернене гріхом серце, щоб Ісус очистив його, обмив Своєю Кров'ю і спас Своєю безмежною любов'ю. І все ж люди думають, що це важко — віддати все! Мені соромно чути, як про це говорять, соромно писати про це. {46.1}

Бог не вимагає, щоб ми відмовилися від того, що служить нашому добру. **В усьому, що Він робить, Він дбає про добробут Своїх дітей.** О, якби ж усі, хто ще не обрав Христа,

усвідомили, що Він може запропонувати їм щось набагато краще, ніж те, чого вони шукають самі. Людина завдає найбільшої шкоди й чинить несправедливо щодо власної душі, коли думає і діє всупереч Божій волі. **Немає справжньої радості на шляху, забороненому Тим, Хто знає, що є найкращим, і планує добро для Своїх створінь.** Шлях переступу — це шлях страждань і загибелі. {46.2}

Помилкою є думка, що Богіві приємно бачити, як страждають Його діти. Усе Небо зацікавлене в щасті людини. Наш Небесний Отець не закриває шляхів до радості для жодного зі Своїх створінь. **Божественні вимоги закликають нас уникати тих потурань, які принесуть страждання й розчарування, та закриють перед нами двері до щастя й раю.** **Відкупитель світу приймає людей такими, якими вони є, з усіма їхніми потребами, вадами й слабкостями;** Він не лише очистить від гріха й дарує відкуплення Своєю Кров'ю, але й задовольнить сердечну спрагу всіх, хто погодиться взяти Його ярмо й нести Його тягар. Його мета — дати мир і спокій усім, хто приходить до Нього за хлібом життя. Він вимагає від нас виконання лише тих **обов'язків, які приведуть нас до висот блаженства, яких непокірні ніколи не досягнуть.** **Істинне, радісне життя душі полягає в тому, щоб мати у собі Христа — надію слави.** {46.3}

Багато хто запитує: «Як мені віддати себе Богові?» Ви хочете віддати себе Йому, але **у вас — слабка моральна сила, ви перебуваєте в рабстві сумнівів, і вами керують гріховні звички минулого життя.** **Ваші обіцянки й рішення подібні до мотузок із піску. Ви не можете контролювати свої думки, пориви й почуття. Знання про порушені й невиконані обіцянки послаблює вашу впевненість у власній ширості й змушує вас відчувати, що Бог не може прийняти вас;** але вам не потрібно впадати у відчай. Необхідно лише зрозуміти,

що таке справжня сила волі. Це керівна сила в природі людини, сила рішення або вибору. Усе залежить від правильного спрямування волі. Сила вибору дана людям Богом, і вони самі повинні нею користуватися. Ви не можете змінити своє серце, ви не можете самі віддати Богові свої почуття; але ви можете вибрати служіння Йому. Ви можете віддати Йому свою волю; тоді Він діятиме у вас, щоб ви бажали й чинили за Його доброю волею. Таким чином уся ваша природа опиниться під контролем Духа Христа; ваші почуття будуть зосереджені на Ньому, а думки придуть у гармонію з Ним. {47.1}

Бажання бути добрим і святим — це правильно, але якщо ви зупинитеся на цьому, то нічого не досягнете. Багато хто загине, попри те, що мав бажання бути християнином і сподівався ним стати. Вони не доходять до того, щоб віддати свою волю Богові. Вони не роблять свідомого вибору бути християнами. {47.2}

Правильне використання волі може повністю змінити ваше життя. Віддаючи свою волю Христові, ви вступаєте в союз із силою, яка вища за всі начальства й влади. Ви отримаєте силу згори, яка непохитно триматиме вас, і таким чином через постійну віддачу себе Богові ви зможете жити новим життям — життям віри. {48.1}

Розділ 6. Віра та прийняття

У міру того як ваше сумління пробуджував Святий Дух, ви бачили всю огидність гріха, його силу, провину й принесене ним горе, і почали дивитися на нього з відразою. Ви відчуваєте, що гріх відокремив вас від Бога, і що ви перебуваєте під владою зла. Чим більше ви намагаєтеся вирватися, тим більше усвідомлюєте свою безпорадність. Ваші спонукання нечисті, ваше серце порочне. Ви бачите, що ваше життя наповнене егоїзмом і гріхом. Ви прагнете (1) прощення, (2) очищення та (3) визволення. Гармонія з Богом, подібність до Нього — що ж можна зробити, щоб їх здобути? {49.1}

Вам потрібен мир — небесне прощення, мир і любов у душі. За гроші цей мир не купити, інтелектом його не набути, мудрістю його не досягти. **Марно намагатися здобути його власними зусиллями.** Але Бог пропонує вам його як дар, «без срібла... і без платні» (Ісаї 55:1). **Він уже ваш, якщо ви тільки простягнете руку й візьмете його.** Господь говорить: «Коли ваші гріхи будуть як кармазін, — стануть білі, мов сніг; якщо будуть червоні, немов багрянiця, — то стануть мов вовна вони» (Іс. 1:18). «І дам вам нове серце, і нового духа дам у ваше нутро» (Єз. 36:26). {49.2}

Ви визнали свої гріхи й у своєму серці відмовилися від них. Ви вирішили віддати себе Богові. Тепер ідіть до Нього й благайте, щоб Він змив ваші гріхи та дав вам нове серце. І вірте, що Він вже робить це, бо Він обіцяв. Цього уроку Ісус навчав, коли був на землі: ми повинні вірити, що отримуємо обіцяний Богом дар у ту саму мить, коли просимо про нього, — і він буде нашим. Ісус зміцлював людей від хвороб, коли вони вірили в Його силу. Спаситель допомагав їм у речах видимих, тим самим вселяючи в них довіру до Нього в тому, чого вони бачити не могли, —

спонукаючи їх вірити в Його силу прощати гріхи. Про це Він ясно сказав під час зцілення розслабленого: «Щоб ви знали, що прощати гріхи на землі має владу Син Людський... устай, візьми ложе своє, та й іди у свій дім» (Мт. 9:6). Також і євангеліст Іван, розповідаючи про чудеса Христа, говорить: «Це ж написано, щоб ви повірували, що Ісус є Христос, Божий Син, і щоб, віруючи, життя мали в Ім'я Його» (Ів. 20:31). {49.3}

З простого біблійного оповідання про зцілення хворих Ісусом ми можемо зрозуміти, як саме потрібно вірити в Нього задля прощення гріхів. Звернімося до історії про паралізованого біля купальні Віфезда. Нещасний страждалець був абсолютно безпорадний; він не керував своїми ногами вже тридцять вісім років. Однак Ісус сказав йому: «Устай, візьми ложе своє — та й ходи». Хворий міг би сказати: «Господи, якщо Ти зцілиш мене, я виконаю Твоє слово». Але ні, він повірив слову Христа, **повірів, що став здоровим, і відразу зробив вольове зусилля**; він захотів ходити — і пішов. **Він діяв за словом Христа, і Бог дав йому силу. Він став здоровим.** {50.1}

У подібному становищі опинилися й ви через власні гріхи. Ви не можете спокутувати свої минулі переступи; ви не можете змінити своє серце й зробити себе святим. Але **Бог обіцяє зробити все це для вас через Христа.** Ви вірите цій обітниці. Ви визнаєте свої гріхи й віддаєте себе Богові. Ви хочете служити Йому. **І так само певно, як ви це робите, Бог виконає Своє слово, дане вам. Якщо ви вірите обітниці — вірите, що ви прощені й очищені, — Бог підтверджує цей факт; ви зцілюєтеся — так само, як Христос дав паралізованому силу ходити, коли той повірив, що зцілений.** Усе відбувається саме так, якщо ви в це вірите. {51.1}

Не чекайте, поки відчуєте, що ви зцілилися, а твердо скажіть: «Я вірю в це; це так — не тому, що я це відчуваю, а тому, що Бог обіцяв». {51.2}

Ісус говорить: «Усе, чого ви в молитві попросите, вірте, що одержите, і сповніться вам» (Мк. 11:24). **Ця обітниця має умову — ми повинні молитися згідно з Божою волею.** А Божа воля полягає в тому, щоб очистити нас від гріха, зробити Своїми дітьми й дати нам можливість жити святим життям. Тому ми можемо просити про ці благословення, вірити, що отримаємо їх, і дякувати Богові за те, що вже їх **отримали.** Це наш привілей — прийти до Ісуса й очиститися, щоб постати перед Законом без сорому й докорів сумління. «Тож немає тепер жодного осуду тим, хто ходить у Христі Ісусі не за тілом, а за Духом» (Рим. 8:1). {51.3}

Віднині ви не свої, ви куплені дорогою ціною. «Не тлінним сріблом або золотом відкуплені ви були від марного вашого життя... але дорогоцінною кров'ю Христа, як непорочного й чистого Ягняти» (1 Пет. 1:18-19). **Через цей простий акт віри в Бога Святий Дух народив нове життя у вашому серці.** Ви — наче дитя, народжене в Божій сім'ї, і Він любить вас так само, як любить Свого Сина. {51.4}

Тепер, коли ви віддали себе Ісусові, не відступайте, не віддаляйтеся від Нього, **але день у день говоріть: «Я належу Христові, я віддав себе Йому»,** і просіть Його дати вам Свого Духа та зберегти вас Своєю благодаттю. І як ви, віддавшись Богові й довірившись Йому, стали Його дітьми, **так і живіть у Ньому!** Апостол говорить: «Отже, як ви прийняли були Христа Ісуса Господа, так і в Ньому ходіть» (Кол. 2:6). {52.1}

Дехто вважає, що вони повинні пройти випробувальний термін і довести Господеві, що виправилися, перш ніж зможуть претендувати на Його благословення. Але вони можуть прийняти Боже благословення вже тепер. Вони повинні мати Його благодать, Духа Христа, Який допомагатиме їм у їхніх немочах, інакше вони не зможуть протистояти злу. **Ісус прагне, щоб**

ми приходили до Нього такими, якими ми є: грішними, безпорадними, залежними. Ми можемо прийти з усією нашою слабкістю, нерозумністю, гріховністю і впасти до Його ніг у покаянні. **Його слава — обійняти нас Своєю любов'ю, перев'язати наші рани й очистити нас від усякої нечистоти.** {52.2}

Ось де тисячі людей зазнають невдачі: вони не вірять, що Ісус прощає їх особисто, індивідуально. **Вони не вірять Божому Слову.** Привілей усіх, хто виконує умови, — знати для себе, що помилування дається безоплатно за кожен гріх. **Відкиньте підозру, що Божі обітниці призначені не для вас.** Вони призначені для кожного розкаяного грішника. Сила й благодать були дані через Христа, щоб ангели-служителі принесли їх кожній віруючій душі. **Ніхто не є настільки грішним, щоб не знайти сили, чистоти й праведності в Ісусі, Який помер за нього.** Він чекає, щоб зняти з них осквернений і заплямований гріхом одяг та одягнути в білі шати праведності; **Він пропонує їм жити і не вмирати.** {52.3}

Бог поводить із нами не так, як чинять між собою смертні люди. Його думки — це думки милосердя, любові й найніжнішого співчуття. Він говорить: «Хай безбожний покине дорогу свою, а крутії — свої задуми, і хай до Господа звернеться, — і його Він помилує, і до нашого Бога, бо Він пробаचाє багато», «Провини твої постирав Я, мов хмáру, і немов мряку — гріхи твої» (Іс. 55:7; 44:22). {53.1}

«Бо не жадаю Я смерти помираючого, говорить Господь Бог, але покайтеся та й живіть» (Єз. 18:32). **Сатана готовий вкрасти благословенні Божі запевнення.** Він прагне вирвати з душі кожен проблиск надії й кожен промінь світла; але ви не повинні дозволити йому зробити це. Не піддавайтесь спокусникові, а твердо скажіть: «Ісус помер, щоб я міг жити.

Він любить мене й не бажає, щоб я загинув. У мене є милосердний Небесний Отець; **і хоча я зловживав Його любов'ю, хоча благословення, які Він дав мені, були змарновані**, я встану, піду до Отця мого і скажу: «Прогрішився я против Неба та сұпроти Тебе. Недостойний я вже зватись сином Твоїм; прийми ж мене, як одного з Своїх наймитів». Притча розповідає, як блудного сина приймає батько: «А коли він далеко ще був, його батько вгледів його, — і перепóвнвився жа́лем: і побіг він, і кинувсь на шию йому, і зачав цілувати його» (Лк. 15:18-20). {53.2}

Але навіть ця притча, хоч яка вона ніжна й зворушлива, не в змозі передати безмежне співчуття Небесного Отця. Господь проголошує через Свого пророка: «Я вічним коханням тебе покохав, тому милість тобі виявляю» (Єр. 31:3). Поки грішник перебуває далеко від батьківської домівки, марнуючи своє майно на чужині, **серце Отця тужить за ним; і кожне бажання повернутися до Бога, що пробуджується в душі, — це лише ніжні благання Його Духа, Який притягує й закликає заблудлого прийти до свого милосердного Небесного Отця.** {54.1}

Коли перед вами розкриваються такі багаті обітниці Біблії, чи можете ви піддатися сумнівам? Чи можете ви повірити, що коли смиренний грішник прагне повернутися, бажає залишити свої гріхи, Господь суворо перешкоджає йому впасти до Його ніг у покаянні? Геть такі думки! **Ніщо так не раниць вашу душу, як подібне уявлення про нашого Небесного Отця.** Він ненавидить гріх, але любить грішника і віддав Себе в особі Христа, щоб усі охочі могли бути спасенні й мати вічне блаженство в Царстві слави. Що може бути сильнішим або ніжнішим, ніж слова, які Він обрав для вираження Своєї любові до нас? Він заявляє: «Чи ж жінка забуде своє немовля,

щоб не пожаліти їй сина утроби своєї? Та коли б вони позабували, то Я не забуду про тебе» (Іс. 49:15). {54.2}

Зверніть погляд угору, ви, хто сумнівається й тремтить, бо Ісус живе, щоб заступатися за нас. Дякуйте Богові за дар Його улюбленого Сина **й моліться, щоб Він не помер за вас даремно**. Дух запрошує вас сьогодні. Прийдіть до Ісуса всім серцем, і ви приймете Його благословення. {54.3}

Читаючи ці обітниці, пам'ятайте, що вони є виявом невимовної любові й милості. Велике серце Неосяжної Любові звернене до грішника з безмежним співчуттям. «Ми маємо в Ньому відкуплення кров'ю Його, прощення провин» (Еф. 1:7). Так, тільки вірте, що Бог — ваш Помічник. **Він прагне відновити у людині Свій праведний образ**. Коли ви наблизитеся до Нього зі сповіддю й покаяттям, Він наблизиться до вас із милістю та прощенням. {55.1}

Розділ 7. Випробування учнівством

«Тому́ то, коли хто в Христі, той створі́ння нове́, — стародавнє минуло, ото стало́сь нове́» (2 Кор. 5:17). {57.1}

Іноді людина не може назвати точний час і місце свого навернення до Христа або пригадати всі обставини, що цьому передували, але це не доводить, що вона не є наверненою. Христос сказав Никодимові: «Вітер віє, де хоче, і його голос ти чуєш, та не відаєш, звідкіля він приходить, і куди він іде. Так буває і з кожним, хто від Духа народжений» (Ів. 3:8). **Вплив Духа Божого на людське серце подібний до подиху вітру. Ми не бачимо вітру, але відчуваємо його дію. Ця відроджувальна сила, яку не бачить жодне людське око, народжує нове життя в душі; вона творить нову істоту за образом і подобою Божою. Хоча дія Духа тиха й непомітна, її наслідки очевидні. Якщо серце оновлене Духом Божим, життя свідчитиме про це. Хоч ми не можемо нічого зробити, щоб змінити своє серце або привести себе в гармонію з Богом; хоч ми не повинні жодним чином покладатися на себе чи на свої добрі діла, наше життя покаже, чи перебуває в нас Божа благодать. Зміни будуть помітні в характері, звичках, прагненнях. Контраст між тим, якими вони були, і тим, якими стали, буде чітким і разючим. Характер виявляється не у випадкових добрих ділах чи поодиноких проступках, а в постійному спрямуванні наших слів і вчинків.** {57.2}

Справді, зовнішня благопристойність поведінки може бути в людини й без оновлювальної сили Христа. Любов до влади й бажання здобути повагу інших можуть привести до вірцевого життя. Самоповага може спонукати нас уникати видимості зла. Егоїстичне серце може бути здатним на **благородні вчинки**. Як же нам визначити, на чиєму ми боці? {58.1}

Кому належить серце? З ким пов'язані наші думки? Про кого ми любимо говорити? Кому належать наші

найтепліші почуття і наші найкращі сили? Якщо ми належимо Христові, то наші думки — з Ним, а найсолодші роздуми — про Нього. Усе, що ми маємо і чим є, присвячене Йому. Ми прагнемо відображати Його образ, дихати Його духом, виконувати Його волю й догоджати Йому в усьому. {58.2}

Ті, хто стає новим творінням у Христі Ісусі, приносять плоди Духа: «любов, радість, мир, довготерпіння, лагідність, добрість, вірність, тихість, здержливість» (Гал. 5:22-23). Вони більше не житимуть за колишніми хворобливими пристрастями, але вірою в Сина Божого йтимуть Його слідами, відображатимуть Його характер і очищатимуть себе так само, як Він чистий. **Те, що вони раніше ненавиділи, тепер люблять, а те, що раніше любили, тепер ненавидять.** Горді й самовпевнені стають лагідними й смиренними серцем. Марнославні й зарозумілі стають серйозними й скромними. П'яниці стають тверезими, а розпусники — чистими. Марні звичаї й моди світу відкидаються. Християн приваблюватиме не «зовнішня оздоба», а «захована людина серця в нетлінні лагідного й мовчазного духа» (1 Пет. 3:3-4). {58.3}

Немає жодних доказів справжнього покаяння, якщо воно не приводить до виправлення. Якщо грішник повертає заставу, віддає награване, визнає свої гріхи й починає любити Бога та своїх ближніх, він може мати впевненість, що перейшов від смерті до життя. {59.1}

Коли ми, заблукали й грішні істоти, приходимо до Христа й стаємо причасниками Його благодаті, що дарує прощення, **у серці народжується любов.** Будь-який тягар стає легким, бо ярмо, яке накладає Христос, — любе. **Обов'язок стає радістю, а жертва — задоволенням.** Шлях, який раніше здавався оповитим темрявою, стає яскравим від променів Сонця праведності. {59.2}

Краса характеру Христа буде помітна в Його послідовниках. Для Нього було радістю виконувати Божу волю. Любов до Бога та ревність про Його славу були рушійною силою в житті нашого Спасителя. Любов прикрашала й облагороджувала всі Його вчинки. **Любов — від Бога. Неосвячене серце не може народити чи створити її. Вона є лише в тому серці, де царює Ісус.** «Ми любимо Його, бо Він перше нас полюбив» (1 Ів. 4:19). У серці, оновленому Божественною благодаттю, любов є принципом дії. **Вона змінює характер, керує поривами, контролює пристрасті, приборкує ворожнечу й облагороджує почуття.** Ця любов, плекана в душі, наповнює життя радістю та справляє благотворний вплив на все довкола. {59.3}

Є дві помилки, від яких діти Божі — **і передусім ті, хто щойно довірився Його благодаті, — особливо потребують захисту. Перша, про яку вже йшлося, — це покладання на власні діла, надія на те, що людина може зробити щось, аби привести себе в гармонію з Богом. Той, хто намагається стати святим власними зусиллями, дотримуючись Закону, намагається зробити неможливе.** Усе, що людина може зробити без Христа, осквернене егоїзмом і гріхом. Лише благодать Христа через віру може зробити нас святими. {59.4}

Протилежна й не менш небезпечна **омана** полягає в тому, що віра в Христа звільняє людей від дотримання Божого Закону; і що, оскільки лише через віру ми стаємо причасниками благодаті Христа, наші діла не мають жодного відношення до нашого відкуплення. {60.1}

Але зверніть увагу, що **послух — це не просто зовнішнє виконання, а служіння любові. Закон Божий — це вияв самої Його природи; він утілює великий принцип любові, а отже, є основою Його правління на небі й на землі.** Якщо наші серця оновлюються за образом Божим, **якщо в душі**

оселяється Божественна любов, хіба Божий Закон не буде виконуватися в житті? Коли принцип любові вкорінюється в серце, коли людина оновлюється за образом Того, Хто її створив, виконується обітниця Нового Завіту: «Закони Свої Я дам в їхні серця, і в їхніх думках напишу їх» (Євр. 10:16). А якщо Закон написаний у серці, то хіба він не формуватиме життя? Послух — служіння і відданість любові — є справжньою ознакою учнівства. Писання говорить: «Бо то любов Божа, щоб ми додержували Його заповіді», «Хто говорить: „Пізнав я Його“, але не додержує Його заповідей, той неправдомовець, і немає в нім правди» (1 Ів. 5:3; 2:4). Замість того, щоб звільняти людину від послуху, віра — і лише віра — робить нас причасниками Христової благодаті, яка й дає нам силу коритися. {60.2}

Ми не заслуговуємо спасіння своїм послухом, бо воно — безвідплатний Божий дар, який можна отримати через віру. Але **послух — це плід віри**. «І ви знаєте, що Він був з'явився, щоб гріхи наші взяти, а гріха в Нім нема. Кожен, хто в Нім пробуває, не грішить; усякий, хто грішить, не бачив Його, і не пізнав Його» (1 Ів. 3:5-6). Ось справжнє випробування. **Якщо ми перебуваємо в Христі, якщо в нас живе Божа любов, то наші почуття, наші думки, наші цілі та вчинки будуть у гармонії з Божою волею, виявленою в заповідях Його святого Закону**. «Діточки, хай ніхто вас не зводить! Хто чинить праведність, той праведний, як праведний Він» (1 Ів. 3:7). **Праведність визначається мірилом святого Божого Закону**, який виражений в десяти заповідях, даних на Сінаї. {61.1}

Так звана віра в Христа, яка стверджує, що звільняє людей від обов'язку коритися Богові, — це не віра, а зухвала самовпевненість. «Спасені ви благодаттю через віру». Але «віра, коли діл не має, — мертва в собі» (Еф. 2:8; Як. 2:17). Ісус сказав про Себе ще до приходу на землю: «Твою

волю чиніти, мій Боже, я хочу, і Закон Твій — у мене в серці» (Пс. 39:9). А незадовго до Свого вознесіння на Небо Він проголосив: «Я зберіг Заповіді Свого Отця, і перебуваю в любові Його» (Ів. 15:10). Писання говорить: «А що ми пізнали Його, пізнаємо це з того, коли заповіді Його додержуємо... Хто каже, що в Нім пробуває, той повинен поводитись так, як поводився Він» (1 Ів. 2:3-6). «Бо й Христос постраждав за нас, і залишив нам приклада, щоб пішли ми слідами Його» (1 Пет. 2:21). {61.2}

Умова вічного життя тепер залишається такою самою, якою була завжди — абсолютно такою ж, як і в Едемі до гріхопадіння наших перших батьків, — це досконалий послух Божому Запові, досконала праведність. Якби вічне життя дарувалося на будь-якій іншій умові, а не на цій, то щастя всього всесвіту опинилося б під загрозою. Було б відкрито шлях до безсмертя для гріха, що несе горе й страждання. {62.1}

До гріхопадіння Адам мав можливість сформувати праведний характер, корячись Божому Запові. Але він не зміг цього зробити, і через його гріх наша природа стала гріховною, і ми самі не в змозі зробити себе праведними. Оскільки ми грішні, нечестиві, ми не можемо досконало виконувати святий Закон. **У нас немає власної праведності, яка могла б задовольнити вимоги Божого Закону. Але Христос проклав для нас шлях спасіння. Він жив на землі серед випробувань і спокус, подібних до тих, з якими доводиться стикатися нам. Він прожив безгрішне життя.** Він помер за нас, а тепер пропонує взяти наші гріхи й дати нам Свою праведність. Якщо ви віддасте себе Йому й приймете Його як свого Спасителя, то, **яким би грішним не було ваше життя, заради Нього ви будете визнані праведними. Характер Христа замінює ваш характер,** і ви прийняті Богом так, ніби ніколи не грішили. {62.2}

Більше того, Христос змінює серце. Він перебуває у вашому серці вірою. Ви повинні підтримувати цей зв'язок із Христом через віру та постійне підкорення Йому своєї волі; і доки ви це робите, Він діятиме у вас, щоб ви бажали й чинили за Його доброю волею. Тому ви можете сказати: «А що я живу в тілі тепер, — живу вірою в Божого Сина, що мене полюбив, і видав за мене Самого Себе» (Гал. 2:20). Ісус сказав Своїм учням: «Бо не ви промовлятимете, але Дух Отця вашого в вас промовлятиме» (Мт. 10:20). Тоді, завдяки дії Христа у вашому серці, ви виявлятимете той самий дух і чинитимете ті самі добрі діла — діла праведності й послуху. {62.3}

Тому нам немає чим хвалитися. У нас немає жодних підстав для самозвеличення. Єдина основа нашої надії — це праведність Христа, зарахована нам, і праведність Його Духа, що діє в нас і через нас. {63.1}

Коли ми говоримо про віру, слід пам'ятати про одну відмінність. Існує переконання, яке докорінно відрізняється від віри. Існування й сила Бога, істинність Його Слова — це факти, яких навіть сатана і його спільники у глибині своєї душі не можуть заперечити. Біблія говорить, що «й дѐмони вірують, — і тремтять», але це не віра (Як. 2:19). Там, де є не лише (1) визнання Божого Слова, а й (2) підкорення волі Господа; де (3) серце віддане Йому, а (4) почуття зосереджені на Ньому, — там є справжня віра, яка діє любов'ю й очищує душу. Через цю віру серце оновлюється за образом і подобою Божою. І серце, яке у своєму колишньому стані не підкорялося⁸ Божому Законові, та й не могло цього робити, тепер радіє його святим заповідям, вигукуючи разом із псалмоспівцем: «Як я кохаю Закона Твого, цілий день він —

⁸ Рим. 8:7 «бо плотські помисли є ворожнеча проти Бога; бо вони не підкоряються Божому закону, та й не можуть».

розмова моя» (Пс. 118:97). І праведність Закону виконується в нас, які живемо «не за тілом, а за Духом» (Рим. 8:1). {63.2}

Є люди, які пізнали любов Христа, що дарує прощення, і справді бажають бути Божими дітьми, але водночас усвідомлюють, що їхній (1) характер недосконалий, а (2) життя небездоганне, і вони (3) схильні сумніватися, чи оновилися їхні серця Святим Духом. Таким людям я хочу сказати: «Не піддавайтеся відчаю. Нам часто доведеться схилитися й плакати біля ніг Ісуса через наші вади й помилки, але ми не повинні занепадати духом. Навіть якщо нас здолає ворог, ми не покинуті, не залишені й не відкинуті Богом. Ні, Христос перебуває праворуч Бога й заступається за нас. Улюблений Іван сказав: “Це пишу я до вас, щоб ви не грішили! А коли хто згрішить, то маємо Заступника перед Отцем, — Ісуса Христа, Праведного” (1 Ів. 2:1). І не забувайте слів Христа: “Отець любить Сам вас” (Ів. 16:27). **Він бажає повернути вас до Себе, щоб побачити, як у вас відображається Його власна чистота й святість**. І якщо ви тільки віддасте себе Йому, — Той, Хто розпочав у вас добре діло, вершитиме його аж до дня Ісуса Христа. (1) Моліться ревніше; (2) вірте непохитніше. Розчарувавшись у своїх силах, не довіряючи собі, покладімося на силу нашого Відкупителя й славмо Його, Цілителя наших сердець». {64.1}

Чим ближче ви підходите до Ісуса, тим недосконалішими здаватиметеся у власних очах; адже ваш (1) духовний зір стане гострішим, і (2) ваші вади постануть в яскравому й чіткому контрасті з Його досконалою природою. Це є доказом того, що (1) **сатанинські оми** втратили свою силу, а (2) **життєдайний вплив Духа Божого пробуджує вас**. {64.2}

Жодна глибока любов до Ісуса не може оселитися в серці, яке не усвідомлює своєї гріховності. Душа,

перетворена благодаттю Христа, захоплюватиметься Його Божественним характером; але якщо ми не бачимо власної моральної потворності, це безперечно свідчить про те, що ми ще не пізнали краси й досконалості Христа. {65.1}

Чим менше ми підносимо себе, тим більше цінуватимемо безмежну чистоту й красу нашого Спасителя. Усвідомлення своєї гріховності спонукає нас звернутися до Того, Хто може простити; і коли душа, усвідомлюючи свою безпорадність, тягнеться до Христа, Він явить Себе в силі. Чим більше усвідомлення потреби веде нас до Нього і до Божого Слова, тим (1) величнішими будуть наші уявлення про Його характер і (2) тим повніше ми відображатимемо Його образ. {65.2}

Розділ 8. Зростання у Христі

Про зміну серця, завдяки якій ми стаємо Божими дітьми, у Біблії говориться як **про народження**. Крім того, **вона порівнюється з проростанням доброго насіння, посіяного сіячем**. Так і ті, хто щойно навернувся до Христа, повинні, як «новонароджені немовлята», зростати «у міру зросту Христової повноти» (1 Пет. 2:2; Еф. 4:13). Або, подібно до доброго насіння, посіяного на полі, вони мають вирости й принести плід. Ісаїя говорить, що вони будуть названі «дубами праведности, саджанцями Господніми, щоб прославивсь Господь» (Іс. 61:3). Так із природного людського життя, (ред. а також зі світу природи), автор бере ілюстрації, щоб допомогти нам краще зрозуміти таємничі істини духовного життя. {67.1}

Людської мудрості й знань недостатньо, щоб дати життя найменшій істоті в природі. **Рослина або тварина може жити лише завдяки тому життю, яке їм дав Сам Бог. Так і духовне життя народжується в серцях людей лише завдяки Божественному життю. Якщо людина не «народжена згори», вона не може стати причасницею життя, яке прийшов дати Христос** (Ів. 3:3). {67.2}

Це стосується як самого життя, так і його зростання. Рослини розквітають і плодоносять силою Божою. **Саме Його силою розвивається насіння**: «перше врúна, потім кóлос, а тоді повне збіжжя на колосі» (Мк. 4:28). А пророк Осія говорить про Ізраїля, що він «розквітне, неначе лілея», там будуть «рясніти хлібом і розквітнуть, як виноградна лоза» (Ос. 14:6, 8; інший переклад). А Ісус закликає нас: «Погляньте на лілеї, як вони ростуть» (Лк. 12:27; інший переклад). Рослини й квіти ростуть не завдяки власній турботі, тривозі чи зусиллям, а приймаючи те, що Бог посилає для підтримання їхнього існування. Дитина не

може власною тривоною чи зусиллями збільшити свій зріст. **Так само й ви не можете забезпечити духовне зростання своїми турботами чи намаганнями.** Рослина, як і дитина, росте, отримуючи з довкілля те, що служить її життю, — повітря, сонячне світло й поживу. Якими є ці дари природи для рослинного і тваринного світу, **таким є Христос для тих, хто покладається на Нього.** Він — їхнє «вічне світло», «сонце та щит» (Іс. 60:19; Пс. 83:12). Він буде «Ізраїлеві, як роса». Він «зійде, як дощ на покiс, немов краплі, що зрiшують землю» (Ос. 14:6; Пс. 71:6). Він — жива вода, «хліб, що сходить із неба й дає життя світові» (Ів. 6:33). {67.3}

У незрівнянному дарі Свого Сина Бог оточив увесь світ атмосферою благодаті, такою ж реальною, як і повітря, що огортає земну кулю. Усі, хто обирає дихати цією життєдайною атмосферою, житимуть і зростатимуть до зрілого віку в Христі Ісусі. {68.1}

Як квітка повертається до сонця, щоб його яскраві промені допомогли їй набути досконалої краси й гармонії, так і **ми повинні скерувати свій погляд до Сонця праведності,** щоб небесне світло осяяло нас і наш характер уподібнився до характеру Христа. {68.2}

Ісус навчає того самого, коли говорить: «Перебувайте в Мені, а Я в вас! Як та вітка не може вродити плоду сама з себе, коли не позостанеться на виноградині, так і ви, як в Мені перебувати не будете... Без Мене нічого чинити не можете ви» (Ів. 15:4, 5). **Щоб жити святим життям, ви так само залежите від Христа, як гілка від виноградної лози, щоб рости й плодоносити. Без Нього у вас немає життя. У вас немає сили протистояти спокусам або зростати в благодаті й святості.** Перебуваючи в Ньому, ви матимете духовне піднесення. **Черпаючи життя від Нього, ви не зів'янете й не**

будете безплідними. Ви будете подібні до дерева, посадженого біля водних потоків. {68.3}

Багато хто думає, що мусить виконати якусь частину роботи самотужки. Вони довірилися Христові, щоб отримати прощення гріхів, але тепер намагаються жити правильно власними силами. Проте всі такі зусилля приречені на невдачу. Ісус говорить: «Без Мене нічого чинити не можете ви». Наше зростання в благодаті, наша радість та наша корисність — усе залежить від нашого союзу з Христом. Саме через спілкування з Ним день у день і кожен мить — перебуваючи в Ньому, — ми повинні зростати в благодаті. Він є не лише Засновником, а й Виконавцем нашої віри. Христос — перший і останній, Він є завжди і в усьому. Він має бути з нами не тільки на початку й наприкінці нашого шляху, а й на кожному його кроці. Давид говорить: «Уявляю я Господа перед собою постійно, бо Він по правиці моїй, — і я не буду захитаний» (Пс. 15:8). {69.1}

Чи запитуєте ви: «Як мені перебувати в Христі?» Так само, як ви прийняли Його спочатку. «Отже, як ви прийняли були Христа Ісуса Господа, так і в Ньому ходіть». «Праведний житиме вірою» (Кол. 2:6; Євр. 10:38). Ви віддали себе Богові, щоб бути цілковито Його, служити й коритися Йому, і ви прийняли Христа як свого Спасителя. Ви не могли самі спокутувати свої гріхи або змінити своє серце; але, віддавши себе Богові, ви вірите, що Він заради Христа зробив усе це для вас. Вірою ви стали належати Христові, і вірою ви повинні зростати в Ньому, повсякчас віддаючи й приймаючи. Ви повинні віддати все: (1) ваше серце, (2) волю й (3) служіння — віддати себе Йому, щоб коритися всім Його вимогам. **І ви повинні прийняти все — Христа, повноту всіх благословень, — щоб Він перебував у вашому серці, ставши (1) вашою силою,**

(2) вашою праведністю, (3) Помічником, Який дарує силу для послуху. {69.2}

Присвячуйте себе Богові щоранку; нехай це буде вашою першою справою. Нехай ваша молитва буде такою: «Візьми мене, Господи, як цілковито Твого. **Я кладу всі свої плани до Твоїх ніг.** Використовуй мене сьогодні в служінні Тобі. Перебувай зі мною, і нехай усі мої справи звершуються в Тобі». Це щоденна справа. **Щоранку присвячуйте себе Богові на цей день. Віддайте Йому всі свої плани, щоб вони були здійснені або відкинуті залежно від вказівок Його провидіння.** Так день у день ви зможете віддавати своє життя в Божі руки, і таким чином **ваше життя** дедалі більше **уподібнюватиметься до життя Христа**. {70.1}

Життя в Христі — це життя в спокої. У ньому може не бути бурхливих почуттів, але має бути постійна, спокійна **довіра**. Ваша надія покладається не на себе, а на Христа. (1) Ваша слабкість поєднується з Його силою, (2) ваше незнання — з Його мудрістю, а (3) ваша неміч — з Його могутністю. Тому **ви не повинні дивитися на себе, не дозволяйте своєму розуму зосереджуватися на собі, але погляньте на Христа.** Нехай ваші думки зупиняться на Його любові, на красі й досконалості Його характеру. (1) Христос у Своему самозреченні, (2) Христос у Своему упокоренні, (3) Христос у Своїй чистоті й святості, (4) Христос у Своїй незрівнянній любові — ось теми для споглядання душі. Саме люблячи Його, наслідуючи Його й цілковито залежачи від Нього, ви перетворюватиметеся на Його подобу. {70.2}

Ісус говорить: «Перебувайте в Мені». **Ці слова передають ідею спокою, сталості й цілковитої впевненості.** Він знову запрошує: «Прийдіть до Мене... і Я вас заспокою» (Мт. 11:28). Слова псалмospівця виражають ту саму думку: «Жди Господа мовчки й на Нього надійся». А Ісає дає запевнення: «Сила вам

буде в утишенні та в сподіванні» (Пс. 36:7; Іс. 30:15). **Цей спокій не можна знайти в бездіяльності**, адже в запрошенні Спасителя обітниця спокою поєднується із закликом до праці: «Візьміть на себе Моє ярмо... і знайдете спокій душам своїм» (Мт. 11:29). **Серце, яке найповніше спочиває в Христі, буде найпалкіше та найактивніше трудитися для Нього.** {71.1}

Коли розум зосереджується на собі, він відвертається від Христа — Джерела сили й життя. Тому сатана постійно намагається відволікти нашу увагу від Спасителя й тим самим перешкодити єднанню та спілкуванню душі з Христом. (1) Задоволення світу, (2) житейські турботи, (3) труднощі й печалі, (4) недоліки інших людей або (5) ваші власні помилки й недосконалості — на будь-що з цього або на все це він намагатиметься спрямувати ваш розум. Не піддавайтеся на його хитрощі. Багатьох, хто справді сумлінний і хоче жити для Бога, він надто часто змушує зосереджуватися на власних вадах і слабкостях, і таким чином, відокремлюючи їх від Христа, сподівається здобути перемогу. **Ми не повинні ставити себе в центр і віддаватися тривозі та страхові щодо того, чи спасемося ми.** Усе це відвертає душу від Джерела нашої сили. (1) **Довірте збереження своєї душі Богові й покладайтеся на Нього.** (2) **Говоріть і думайте про Ісуса.** (3) **Дозвольте собі загубитися в Ньому.** (4) **Відкиньте всі сумніви;** (5) **відкиньте страхи.** Скажіть разом з апостолом Павлом: «І живу вже не я, а Христос проживає в мені. А що я живу в тілі тепер, — живу вірою в Божого Сина, що мене полюбив, і видав за мене Самого Себе» (Гал. 2:20). (6) **Спочивайте в Бозі: Він здатний зберегти те, що ви Йому довірили.** Якщо ви віддасте себе в Його руки, Він виведе вас переможцем через Того, Хто полюбив вас. {71.2}

Коли Христос прийняв на Себе людську природу, Він поєднав людство із Собою узами любові, **які не можуть бути**

розірвані жодними силами, окрім вибору самої людини. **Сатана постійно спокушатиме нас розірвати ці узи, щоб ми вирішили відокремитися від Христа.** Тут нам потрібно (1) пильнувати, (2) молитися й (3) докладати зусиль, аби ніщо не спонукало нас обрати іншого пана, адже ми завжди вільні зробити це. Але дивімося на Христа, і Він збереже нас. Споглядаючи Ісуса, ми в безпеці. Ніщо не може вирвати нас із Його руки. Постійно споглядаючи Його, ми «змінємося в той же образ від слави на славу, як від Господа Духа» (2 Кор. 3:18). {72.1}

Так перші учні набули подібності до нашого улюбленого Спасителя. **Коли вони почули слова Ісуса, то відчували свою потребу в Ньому.** Вони шукали Його, знаходили й ішли за Ним. Вони були з Ним у домі, за столом, в усамітнених місцях, у полі. Вони перебували з Ним, як учні з Учителем, щоденно отримуючи з Його уст уроки святої істини. **Вони дивилися на Нього, як слуги на свого господаря, щоб дізнатися про свої обов'язки.** Ці учні були людьми, які мали такі самі слабкості, що й ми (див. Як. 5:17). **Вони вели ту саму боротьбу з гріхом і потребували тієї самої благодаті, що й ми, щоб жити святим життям.** {72.2}

Навіть **Іван**, улюблений учень, який найповніше відобразив у собі образ Спасителя, не мав від природи такої краси характеру. Він був не лише самовпевненим і честолюбним, а й поривчастим та образливим. Але коли йому відкрився характер Божественного Господа, він побачив свої вади й упокорився перед цим усвідомленням. Сила і терпіння, могутність і ніжність, велич і лагідність, які він бачив у повсякденному житті Сина Божого, наповнювали його душу захопленням і любов'ю. **День у день його серце линуло до Христа, доки він не втратив себе з поля зору в любові до свого Вчителя.** Його образливий і честолюбний

норов був відданий під перетворювальну владу Христа. **Відроджувальний вплив Святого Духа оновив його серце, а сила любові Спасителя змінила його характер.** Це — неминучий результат єднання з Ісусом. Коли Христос перебуває в серці, вся природа людини змінюється. Дух Христа — Його любов — пом'якшує серце, підкорює душу й підносить думки та прагнення до Бога і Небес. {73.1}

Коли Христос вознісся на Небо, відчуття Його присутності все ще залишалося з Його послідовниками. Це була особиста присутність, сповнена любові й світла. Ісус Спаситель, Який ходив і розмовляв із ними, підбадьорював і втішав їх, був узятий на Небо, коли на Його устах ще звучала звістка миру. І коли Його оточила хмара ангелів, у вухах учнів усе ще звучали слова: «Ото, Я перебуватиму з вами повсякдénно аж до кінця віку» (Мт. 28:20). Він вознісся на Небо в людській подобі. Учні знали, що Він перебуває перед Божим престолом, залишаючись їхнім Другом і Спасителем, що Його любов до них незмінна, і що **Він, як і раніше, ототожнює Себе зі страждаючим людством.** Христос приносить перед Богом заслуги Своєї дорогоцінної крові, показуючи Свої зранені руки й ноги на згадку про ціну, яку Він заплатив за Своїх відкуплених. Вони знали, що Він вознісся на Небо, щоб приготувати для них місце, і що Він прийде знову й візьме їх до Себе. {73.2}

Коли вони зібралися разом після вознесіння, вони прагнули звернутися до Отця зі своїми проханнями в ім'я Ісуса. У святобливому благоговінні учні схилялися в молитві, повторюючи дану їм обітницю: «Чого тільки попросите ви від Отця в Моє Ймénня... просить — і отримаєте, щоб повна була ваша радість» (Ів. 16:23-24). Вони простягали руку віри дедалі вище й вище з незаперечним аргументом: «Христос Ісус є Той, що вмер, надто й воскрес, — Він правóруч Бога, і Він

і заступається за нас» (Рим. 8:34). А П'ятидесятниця принесла їм присутність Утішителя, про Якого Христос сказав, що Він «в вас буде». І далі Він сказав: «Краще для вас, щоб пішов Я, бо як Я не підú, Утішитель не прийде до вас. А коли Я підú, то пошлю вам Його» (Ів. 14:17; 16:7). **Віднині через Святого Духа Христос мав постійно перебувати в серцях Своїх дітей. Їхній союз із Ним став тіснішим, ніж тоді, коли Він був із ними особисто. Світло, любов і сила Христа, Який перебував у них, сяяли через них,** так що люди, бачачи їх, «дивувалися, і пізнали їх, що вони з Ісусом були» (Дії 4:13). {74.1}

Усім, ким Христос був для перших послідовників, Він бажає бути сьогодні для Своїх дітей, бо в останній молитві, коли навколо Нього зібралася невелика група учнів, Він сказав: «Не тільки за них Я благаю, а й за тих, що ради їхнього слова вірують у Мене» (Ів. 17:20). {75.1}

Ісус молився за нас і просив, щоб ми були єдині з Ним, як Він єдиний з Отцем. Яке це величне єднання! Спаситель сказав про Себе: «Син нічого робити не може Сам від Себе»; «Отець, що в Мені перебуває, Той чинить діла ті» (Ів. 5:19; 14:10). **Якщо Христос перебуває в наших серцях, то неодмінно діятиме в нас:** Він «викликає в вас і хотіння, і чин за доброю волею Своєю» (Флп. 2:13). Ми працюватимемо так, як працював Він, і виявлятимемо той самий дух. **І таким чином, люблячи Його й перебуваючи в Ньому,** ми в усьому зростатимемо в Того, «Хто є Голова — Христос» (Еф. 4:15; інший переклад). {75.2}

Розділ 9. Життя і праця

Бог — джерело життя, світла й радості для всього Всесвіту. Подібно до променів сонця, подібно до потоків води, що б'ють із живого джерела, від Нього сходять благословення на всі Його творіння. І де б Божественне життя не перебувало в серцях людей, воно вилитиметься на інших у любові й благословенні. {77.1}

Радість нашого Спасителя полягала у піднесенні й відкупленні занепаłego людства. Заради цього **Він не дорожив Своїм життям**, але перетерпів хрест, зневаживши ганьбу. Так і ангели завжди зайняті працею для благополуччя інших, **і в цьому полягає їхня радість.** Те, що егоїстичні серця вважали б принизливим служінням, — допомога тим, хто є нещасним і в усьому нижчим від них характером чи становищем, — саме це і є працею безгрішних ангелів. **Дух самовідданої любові Христа — це дух, який пронизує Небеса й становить саму суть їхнього блаженства.** Це той дух, яким володітимуть послідовники Христа, і та праця, яку вони виконуватимуть. {77.2}

Коли любов Христа вкорінюється в серці, її, мов солодкі пахощі, неможливо приховати. Її святий вплив відчують усі, з ким ми спілкуємося. **Дух Христа в серці подібний до джерела в пустелі, що тече, аби освіжити всіх і пробудити в тих, хто вже гине, прагнення пити воду життя.** {77.3}

Любов до Ісуса виявляється в бажанні трудитися так, як Він, заради благословення й піднесення людства. **Вона народжує любов, ніжність і співчуття до всіх створінь, що перебувають під опікою нашого Небесного Отця.** {77.4}

Земне життя Спасителя не було легким і егоїстичним, але Він наполегливо, широко й невтомно трудився заради спасіння людства, що гинуло. **Від ясел до Голгофи Він ішов шляхом**

самозречення, не намагаючись ухилятися від важких обов'язків, виснажливих подорожей та обтяжливих турбот. Він сказав: «Син Людський прийшов не на те, щоб служили Йому, а щоб послужити, і душу Свою дати на викуп за багатьох» (Мт. 20:28). Це була єдина велика мета Його життя. Усе інше було другорядним і підпорядкованим їй. Його їжею і питтям було виконання Божої волі та завершення Його справи. Егоїзм і особисті інтереси не мали жодного місця в Його праці. {78.1}

Тому ті, хто є причасниками благодаті Христа, будуть готові піти на будь-які жертви, щоб інші, за яких Він помер, могли розділити цей небесний дар. Вони зроблять усе, що в їхніх силах, щоб світ став кращим завдяки їхньому перебуванню в ньому. Такий дух — неминучий результат істинного навернення душі. **Щойно людина приходить до Христа, у її серці відразу з'являється бажання розповісти всім, якого дорогоцінного Друга вона знайшла в Ісусі.** Якщо ми зодягнені в праведність Христа й наповнені радістю Його Духа, Який перебуває в нас, ми не зможемо мовчати. Якщо ми скуштували й побачили, що Господь благий, нам буде про що розповісти. Подібно до Пилипа, який знайшов Спасителя, ми запрошуватимемо інших у Його присутність. **Ми прагнутимемо розкрити перед ними красу Христа й невидимі реальності прийдешнього світу. У нас з'явиться палке бажання йти шляхом, яким ішов Ісус.** Ми щиро бажатимемо, щоб люди довкола нас побачили «Агнця Божого, що на Себе гріх світу бере» (Ів. 1:29). {78.2}

І зусилля, спрямовані на благословення інших, повернуться благословенням для нас самих. Такою була Божа мета, коли Він дав нам роль у плані відкуплення. Він дарував людям привілей стати причасниками Божественної природи і, своєю чергою, поширювати благословення

серед своїх ближніх. **Це найвища честь, найбільша радість, яку Бог може дарувати людям.** Ті, хто таким чином стає учасниками цієї праці любові, максимально наближаються до свого Творця. {79.1}

Бог міг би довірити звістку Євангелія й усю працю люблячого служіння небесним ангелам. Він міг би задіяти й інші засоби для досягнення Своєї мети. Але у Своїй безмежній любові Він вирішив зробити нас співробітниками із Собою, з Христом і ангелами, щоб ми могли **розділити** благословення, радість та духовне піднесення, які випливають із цього безкорисливого служіння. {79.2}

Ми зближуємось в співчутті з Христом через участь у Його стражданнях. Кожен акт самопожертви заради блага інших зміцнює дух добродетельності в серці того, хто дає, ще тісніше прив'язуючи його до Відкупителя світу, Який, «бувши багатий, збіднів ради вас, щоб ви збагатились Його убоізтвом» (2 Кор. 8:9). І лише тоді, коли ми таким чином виконуємо Божественне призначення, заради якого й були створені, життя може стати для нас справжнім благословенням. {79.3}

Якщо ви трудитиметеся так, як цього бажає Христос, аби Його послідовники приводили душі до Нього, **ви відчуєте потребу в глибшому духовному досвіді й пізнанні Божественних істин, станете голодними й спраглими праведності.** Ви благатимете Бога, і ваша віра зміцнюватиметься, а душа питиме з глибших потоків із джерела спасіння. Зустрічаючись із протидією та випробуваннями, ви звертатиметеся до Біблії й молитви. Ви зростатимете в благодаті й пізнанні Христа та забагатитеся глибоким досвідом. {80.1}

Дух безкорисливої праці заради інших надає характерові глибини, стійкості й христоподібної краси, а **людині приносить мир і щастя.** Її прагнення підносяться, і в серці

немає місця лінощам чи егоїзму. Люди, які задіюють християнські дари благодаті, зростатимуть духовно й стануть сильними в служінні Богові. Вони матимуть ясне духовне сприйняття, **стійку, зміцнювану віру й дедалі більшу силу в молитві. Дух Божий, діючи на їхній дух**, викликає священні співзвуччя душі у відповідь на Божественний дотик. Ті, хто присвячує себе безкорисливій праці на благо інших, безсумнівно, звершують власне спасіння. {80.2}

Єдиний спосіб зростати в благодаті — безкорисливо виконувати саме ту працю, яку доручив нам Христос: у міру своїх можливостей допомагати й благословляти тих, хто потребує допомоги, яку ми можемо їм надати. **Сила приходить через дію; активність — це основна умова життя.** Ті, хто намагається підтримувати християнське життя, пасивно приймаючи благословення, що приходять через різні прояви благодаті, **і нічого не роблячи для Христа, подібні до того, хто хоче їсти, не працюючи.** А в духовному світі, як і в природному, це завжди призводить до виродження й занепаду. Людина, яка відмовляється рухати членами свого тіла, невдовзі втратить будь-яку здатність ними користуватися. Так і християнин, який не задіює свої сили, дані йому Богом, не лише не зростає в Христі, а й втрачає ту силу, яку вже мав. {80.3}

Церква Христа — це призначений Богом засіб для спасіння людей. Її місія — нести Євангеліє у світ, і цей обов'язок покладається на всіх християн. Кожен, у міру своїх талантів і можливостей, має виконати доручення Спасителя. **Любов Христа, відкрита нам, робить нас боржниками всіх, хто не знає Його.** Бог дав нам світло не лише для нас самих, а й аби ми виливали його на інших. {81.1}

Якби послідовники Христа усвідомлювали свій обов'язок, то там, де сьогодні є один місіонер, з'явилися б тисячі тих, хто

проголошував би Євангеліє в язичницьких країнах. І всі, хто не може особисто брати участь у цій праці, підтримували б її своїми коштами, щирим співчуттям і молитвами. І тоді в християнських країнах велася б набагато ревніша праця заради спасіння душ. {81.2}

Нам не потрібно їхати в язичницькі країни або навіть залишати затишне коло рідної домівки, якщо наш обов'язок полягає в тому, щоб трудитися для Христа саме там. Ми можемо робити це в домашньому колі, у церкві, серед тих, з ким товаришуємо і з ким ведемо справи. {81.3}

Більша частина земного життя нашого Спасителя минула в терпеливій праці в теслярській майстерні в Назареті. Ангели-служителі супроводжували Господа життя, коли Він ішов пліч-о-пліч із селянами й робітниками, будучи не визнаним і не вшанованим. Він так само вірно виконував Свою місію, працюючи за Своїм скромним фахом, як і тоді, коли зціляв хворих або ходив по бурхливих хвилях Галілейського моря. Так і ми, виконуючи найскромніші обов'язки й перебуваючи на найнижчих життєвих дорогах, можемо ходити й трудитися разом з Ісусом. {81.4}

Апостол говорить: «Браття, кожен із вас, в якому стані покликаний був, хай у тім перед Богом лишається» (1 Кор. 7:24). Підприємець може вести свої справи так, щоб прославити свого Господа своєю вірністю. Якщо він — істинний послідовник Христа, то вплітатиме свою віру в усе, що робить, і відкриватиме людям дух Христа. Ремісник може бути старанним і вірним представником Того, Хто трудився в скромних умовах життя на пагорбах Галілеї. **Кожен, хто називає ім'я Христа, повинен трудитися так, щоб інші, бачачи його добрі діла, прославляли свого Творця й Відкупителя.** {82.1}

Багато хто виправдовує себе тим, що не віддає своїх дарів на служіння Христові, оскільки інші мають більші здібності й

переваги. Поширилася думка, що лише обдаровані люди повинні присвячувати свої здібності служінню Богові. Багато хто став вважати, що таланти даються тільки певному привілейованому класу, а всі інші нібито не покликані розділяти з ними ні працю, ні нагороду. Але в притчі про таланти сказано не так. Коли господар дому покликав своїх слуг, він дав кожному його працю. {82.2}

З люблячим духом ми можемо виконувати найскромніші життєві обов'язки «немов Господеві» (Кол. 3:23). **Якщо Божа любов живе в серці, вона неодмінно виявлятиметься й у нашому повсякденні.** Солодкі пахощі Христа огортатимуть нас, а наш вплив підноситиме й благословлятиме інших. {82.3}

Не потрібно чекати великих можливостей або очікувати надзвичайних здібностей, перш ніж узятися до праці для Бога. Вам не потрібно думати про те, що подумає про вас світ. Якщо ваше повсякденне життя буде свідченням чистоти й щирості вашої віри, а інші люди переконаються, що ви прагнете допомогти їм, то ваші зусилля не будуть даремними. {83.1}

Найскромніші й найбідніші учні Ісуса можуть бути благословенням для інших. Вони можуть не усвідомлювати, що роблять якесь особливе добро, але своїм тихим впливом здатні запустити хвилі благоді, які розширюватимуться й заглиблюватимуться; а про ці благословенні результати вони, можливо, ніколи й не дізнаються, аж до дня остаточної нагороди. **Вони не відчують і не знають, що роблять щось велике. Їм не потрібно виснажувати себе тривогами про успіх. Їм потрібно лише спокійно йти вперед, сумлінно виконуючи працю, яку доручає їм Боже провидіння, і їхнє життя не буде марним.** Їхні власні душі дедалі більше уподібнюватимуться до Христа; вони працюють разом із Богом у цьому житті, готуючись до вищого служіння й незатьмареної радості в житті майбутньому. {83.2}

Розділ 10. Пізнання Бога

Бог бажає відкритися нам і прагне залучити нас до спілкування із Собою. **Природа невпинно промовляє до наших почуттів.** Відкрите серце буде вражене любов'ю і славою Бога, що виявлені у творіннях Його рук. Уважне вухо може почути й зрозуміти Божі послання через природу. Зелені поля, високі дерева, пуп'янки й квіти, хмари, що пропливають, дощ, який падає, дзюркотливий струмок і велич небес — усе це промовляє до наших сердець і запрошує нас познайомитися з Тим, Хто все це створив. {85.1}

Наш Спаситель пов'язував Свої дорогоцінні уроки з явищами природи. Деревя, птахи, квіти долин, пагорби, озера й прекрасні небеса, а також події та обставини повсякденного життя — усе це було поєднане зі словами істини, щоб Його настанови часто згадувалися навіть серед марних турбот щоденної праці. {85.2}

Бог хоче, щоб Його діти цінували Його витвори й раділи простій, тихій красі, якою Він прикрасив наш земний дім. **Він — любитель прекрасного,** але понад усе зовні привабливе **Він любить красу характеру;** і Господь прагне, аби ми плекали в собі чистоту й простоту, подібні до тихої витонченості квітів. {85.3}

Якщо ми тільки прислухаємося, усе сотворене Богом дасть нам дорогоцінні уроки послуху й довіри. Від зірок, що на своїх безкраїх космічних **шляхах** із віку в вік ідуть призначеною орбітою, до найменшого атома — **усе в природі кориться волі Творця. І Бог піклується про все та підтримує все, що Він створив.** Той, Хто підтримує незліченні неосяжні світи, водночас дбає про потреби маленького непримітного горобця, який без страху співає свою скромну пісеньку. Коли люди вирушають на свою щоденну працю або підносять свої

молитви; коли вони лягають уночі й коли встають уранці; коли багатий бенкетує у своєму палаці або коли бідний збирає своїх дітей біля скромного столу — **за кожним із них із ніжністю спостерігає Небесний Отець. Немає жодної сльози, якої б не помітив Бог. Немає жодної усмішки, яку б Він не зауважив.** {85.4}

Якби ми тільки повністю вірили в це, усі зайві тривоги зникли б. Наше життя не було б настільки наповнене розчаруваннями, як тепер, адже все — велике чи мале — ми віддавали б у руки Бога, Якого не бентежить безліч турбот і не обтяжує їхній тягар. **Тоді ми насолоджувалися б душевним спокоєм, якого багато хто вже давно не знає.** {86.1}

Поки ваші серця насолоджуються витонченою красою землі, подумайте про прийдешній світ, який ніколи не знатиме руйнівного подиху гріха й смерті; де на обличчя природи більше не ляже тінь прокляття. **Уявіть собі батьківщину спасених і пам'ятайте, що вона буде прекраснішою, ніж здатна змалювати найбагатша фантазія.** У різноманітних Божих дарах у природі ми бачимо лише слабкий відблиск Його слави. Написано: «Чого око не бачило й вухо не чуло, і що на серце людині не впало, те Бог приготував був тим, хто любить Його» (1 Кор. 2:9). {86.2}

Поетові й натуралістові є що сказати про природу, але саме християнин насолоджується красою землі з найвищою вдячністю, бо він впізнає витвори рук свого Отця і бачить Його любов у квітах, кущах і деревах. **Ніхто не може повною мірою оцінити значення пагорбів і долин, річок і морів, якщо не дивиться на них як на вияв Божої любові до людини.** {87.1}

Бог говорить із нами через дії Свого провидіння і через вплив Свого Духа на серце. У наших обставинах, у щоденних змінах довкола нас ми можемо знайти дорогоцінні уроки, якщо тільки наші серця відкриті, аби їх сприйняти. Псалмоспівець,

простежуючи дію Божого провидіння, говорить: «Господньої милости повна земля». «Хто мудрий, той все це завважить, — і пізнають вони милосердя Господнє» (Пс. 32:5; 106:43). {87.2}

Бог говорить із нами також у Своєму Слові. Тут у ясніших рисах розкривається Його характер, Його взаємини з людьми й велика справа відкуплення. Перед нами відкрита історія патріархів, пророків та інших святих мужів давнини. Вони були такими ж людьми, як і ми (див. Як. 5:17). Ми бачимо, як вони боролися зі зневірою, котра подібна до нашої, як падали під тягарем спокус і все ж знову відновлювали сили й перемагали завдяки Божій благодаті. Дивлячись на це, ми також сповнюємося мужності у своєму прагненні жити праведно. Коли ми читаємо про дорогоцінний досвід, дарований їм, про світло, любов і благословення, якими вони насолоджувалися, і про працю, яку вони здійснювали завдяки даній їм благодаті, **Дух, що надихав їх, розпалює в наших серцях полум'я святого наслідування й бажання бути подібними до них характером та так само ходити з Богом.** {87.3}

Ісус сказав про Писання Старого Завіту, — і це тим більше справедливо щодо Нового: «Вони ж свідчать про Мене» (Ів. 5:39), про Відкупителя, про Того, у Кому зосереджені наші надії на вічне життя. Так, уся Біблія розповідає про Христа. Від першого запису про створення світу — бо «ніщо, що повстало, не повстало без Нього», — до заключної обітниці: «Ото, незабаром приходжу», — ми читаємо про Його діла й слухаємо Його голос (Ів. 1:3; Об'яв. 22:12). Якщо ви хочете пізнати Спасителя, вивчайте Святе Письмо. {88.1}

Наповніть усе своє серце Божими словами. Вони — жива вода, яка втамовує вашу спрагу, і живий хліб із Небес. Ісус говорить: «Якщо ви споживати не будете тіла Сина Людського й пити не будете крові Його, то в собі ви не будете

мати життя». І потім Він пояснює Свої слова, кажучи: «Слова, що їх Я говорив вам, то дух і життя» (Ів. 6:53, 63). Наші тіла формуються з того, що ми споживаємо; і як у природному житті, так і в духовному: **саме те, над чим ми розмірковуємо, надає наснаги й сили нашій духовній природі.** {88.2}

Відкуплення — це таємниця, у яку бажають проникнути ангели; воно стане наукою й пісню відкуплених протягом безкраїх віків вічності. Хіба воно не варте ретельного осмислення й вивчення вже тепер? Безмежне милосердя й любов Ісуса, жертва, яку Він приніс заради нас, вимагають найсерйозніших і найурочистіших роздумів. **Ми повинні зосереджуватися на характері нашого улюбленого Відкупителя й Заступника.** Ми повинні розмірковувати про місію Того, Хто прийшов спасти Свій народ від гріхів. **Коли ми роздумуємо над небесними темами, наша віра й любов зміцнюються, а молитви стають усе більш угодними Богові, бо в них дедалі повніше поєднуються довіра й відданість.** Такі молитви стануть усвідомленими й палкими. У них буде більше постійної впевненості в Ісусі й щоденного живого досвіду Його сили — здатності досконало спасати всіх, хто приходить до Бога через Нього. {88.3}

Розмірковуючи про досконалість Спасителя, ми забажаємо цілковито змінитися й оновитися за образом Його чистоти. **У душі народиться спрага бути подібними до Того, Ким ми захоплюємося.** Чим більше наші думки будуть зосереджені на Христі, тим більше ми говоритимемо про Нього і розкриватимемо Його красу світові. {89.1}

Біблія була написана не лише для вчених — навпаки, її створено для простих людей. Великі істини, необхідні для спасіння, очевидні й зрозумілі. **Жодна людина не схибить і не зійде зі стежки, окрім тих, хто дотримується власних суджень, а не чітко виявленої Божої волі.** {89.2}

Ми не повинні приймати на віру свідчення людей про те, чого навчає Писання, — **нам належить самостійно досліджувати слова Бога. Якщо ми дозволимо іншим думати за нас, то матимемо виснажену волю й обмежені можливості.** Благородні сили розуму через брак дієвості в темах, гідних нашої уваги, можуть настільки ослабнути, що втратять здатність осягати глибокий зміст Божого Слова. І навпаки — наш розум зміцнюватиметься, а нам відкриватиметься дивовижна краса й цінність Біблії, якщо ми серйозно досліджуватимемо взаємозв'язки біблійних тем, порівнюючи один текст з іншим, зіставляючи духовне з духовним. {89.3}

Ніщо так не зміцнює інтелект, як вивчення Святого Письма. Жодна інша книга не здатна настільки піднести думки та оживити людські здібності, як величні, облагороджувальні істини Біблії. **Якби Боже Слово вивчалось так, як його належить вивчати, люди мали б широту розуму, благородство характеру й твердість мети, що надзвичайно рідко трапляються в наш час.** {90.1}

Але від поспішного читання Писання мало користі. Можна прочитати всю Біблію, але так і не збагнути її краси й **не осягнути глибокого, прихованого змісту.** Краще вивчати один біблійний уривок доти, доки його сенс не стане для вас очевидним, а Божественний план спасіння — зрозумілим, ніж побіжно читати багато розділів, не маючи певної мети й не засвоюючи для себе життєво важливих уроків. **Тримайте свою Біблію при собі. За першої ж можливості читайте її, закарбовуючи тексти у серці.** Навіть прогулюючись вулицями, ви можете подумки повторити уривок і заглибитися в нього, тим самим укорінюючи його в своїй пам'яті. {90.2}

Без серйозного дослідження Біблії, без молитовного її вивчення ми не можемо знайти істинної мудрості. Деякі місця

Писання справді надто прості, щоб їх можна було зрозуміти неправильно, але є й такі, зміст яких не лежить на поверхні й не відкривається з першого погляду. Писання потрібно порівнювати з Писанням. Необхідно ретельно досліджувати й молитовно розмірковувати, і таке вивчення принесе щедру винагороду. Як шахтар знаходить жили дорогоцінного металу, приховані під поверхнею землі, так і той, хто наполегливо шукає в Божому Слові схований скарб, відкриє істини найбільшої цінності, які невидимі для поверхневого погляду. Слова натхнення, глибоко збережені в серці, будуть подібні до струмків, що течуть із джерела життя. {90.3}

Ніколи не слід вивчати Біблію без молитви. Перш ніж відкрити її сторінки, ми повинні просити про просвітлення Святим Духом, і Він неодмінно дарує його. Коли Нафанаїл підійшов до Ісуса, Спаситель сказав: «Ото справді ізраїльтянин, що немає в нім підступу». Нафанаїл запитав: «Звідки знаєш мене?» Ісус відповів: «Я бачив тебе ще давніш, ніж Пилип тебе кликав, як під фіговим деревом був ти» (Ів. 1:47-48). Ісус і сьогодні бачить нас, коли ми на самоті молимося та благаємо про духовне прозріння, щоб зрозуміти, що є істина. Ангели зі світу світла перебуватимуть із тими, хто в смиренні серця шукає Божественного керівництва. {91.1}

Святий Дух підносить і прославляє Спасителя. Його завдання — розкривати перед нами Христа, чистоту Його праведності й велике спасіння, яке ми маємо через Нього. Ісус говорить: «Він візьме з Мого та й вам сповістить» (Ів. 16:14). **Дух істини — єдиний правдивий Наставник Божественного об'явлення.** Яким же дорогим для Бога має бути людство, якщо Він віддав Свого Сина на смерть заради нього й призначив Свого Духа Учителем та повсякчасним Провідником для кожної душі! {91.2}

Розділ 11. Привілей молитви

Через (1) природу й одкровення, через (2) Своє провидіння і (3) вплив Свого Духа Бог говорить із нами. **Але й цього недостатньо — нам також потрібно відкрити Йому своє серце.** Щоб мати духовне життя й силу, ми повинні перебувати в живому зв'язку з нашим Небесним Отцем. Наш розум може бути звернений до Нього; ми можемо розмірковувати про Його витвори, Його милості й благословення, **проте це ще не є спілкуванням із Ним у найглибшому розумінні.** Щоб справді єднатися з Богом, ми маємо розповісти Йому про своє повсякденне життя. {93.1}

Молитва — це відкриття серця Богові як Другові. Вона потрібна не для того, щоб повідомити Богові про те, ким ми є, а для того, **щоб наділити нас здатністю прийняти Його.** **Молитва не зводить Бога до нас, а підносить нас до Нього.** {93.2}

Коли Ісус жив на землі, Він навчав Своїх учнів молитися. **Він закликав їх приносити Богові щоденні потреби й покладати на Нього усі турботи.** І те запевнення, яке Він дав їм у тому, що молитви будуть почуті, залишається обітницею й для нас. {93.3}

Сам Ісус, живучи серед людей, часто перебував у молитві. **Наш Спаситель ототожнював Себе з нашими потребами та слабкостями,** ставши ревним Прохачем, Який шукав у Свого Отця нових сил, щоб бути готовим до виконання обов'язку та до майбутніх випробувань. **Він — наш приклад у всьому.** **Він — Брат у наших немочах,** Який «подібно до нас, був випробуваний у всьому», але залишився безгрішним, відчуваючи відразу до зла; Він переносив боротьбу й душевні муки у світі гріха. Як Людина Він бачив у молитві нагальну потребу і привілей. **Він знаходив утіху й радість**

у спілкуванні зі Своїм Отцем. І якщо Спаситель людей, Син Божий, відчував потребу в молитві, то наскільки більше немічні, грішні смертні люди повинні усвідомлювати всю важливість палкої, постійної молитви! {93.4}

Наш Небесний Отець чекає, щоб обдарувати нас усією повнотою Своїх благословень. **Це наш привілей — удосхочу пити з джерела безмежної любові.** Як дивно, що ми так мало молимося! Бог готовий і прагне почути щире благання найсмирненнішого зі Своїх дітей, і все ж **із нашого боку помітна явна неохота відкривати Йому свої потреби.** Що можуть подумати небесні ангели про нещасних, безпорадних людей, які так легко піддаються спокусам, коли Боже серце неосяжної милості лине до них, готове дарувати більше, ніж вони можуть просити або навіть помислити, а **вони так мало моляться і так мало вірять?** Ангели люблять схилятися перед Богом, вони прагнуть перебувати в Його присутності. **Вони вважають спілкування з Богом своєю найвищою радістю;** і все ж діти землі, які так потребують допомоги, яку може дати лише Бог, здається, задовольняються крокуванням без світла Його Духа, без спілкування з Ним. {94.1}

Диявол згущує темряву над тими, хто нехтує молитвою. **Нашіптувані спокуси ворога схиляють їх до гріха,** і все це тому, що вони **не користуються привілеями, якими Небо наділило їх у цьому святому встановленні.** Чому сини й дочки Божі мають неохоче молитися, адже **молитва — це ключ у руках віри,** що відкриває небесну скарбницю, де зберігаються безмежні ресурси Всемогутнього? Без невпинної молитви й старанного пильнування ми ризикуємо стати байдужими та зійти з праведної стежки. Противник постійно намагається закрити нам шлях до престолу благодаті, аби ми через палке благання та віру не отримали силу протистояти спокусам. {94.2}

Існують певні умови, за яких ми можемо сподіватися, що Бог почує нас і відповідь на наші молитви. **Одна з перших — це усвідомлення нашої потреби в Його допомозі.** Він пообіцяв: «Бо віллю Я воду на спрагнене, а текучі потоки на суходіл» (Іс. 44:3). Ті, хто голодує і прагне праведності, хто лине серцем до Бога, можуть бути певні, що наситяться. **Наше серце має бути відкритим для впливу Духа, інакше ми не зможемо прийняти Боже благословення.** {95.1}

Наша величезна потреба сама по собі є аргументом і красномовно говорить на нашу користь. Але нам належить шукати Господа, щоб Він виявив Свою милість. Він говорить: «Просіть — і буде вам дано». І «Той же, Хто Сина Свого не пожалів, але видав Його за всіх нас, — як же не дав би Він нам із Ним і всього?» (Мт. 7:7; Рим. 8:32). {95.2}

Якщо в нашому серці живе беззаконня, якщо ми чіпляємося за якийсь відомий гріх, Господь не почує нас; проте молитва каяття завжди знаходить відгук. Коли ми залишаємо всі усвідомлені провини, ми можемо вірити, що Бог відповідь на наші прохання. Наші власні заслуги ніколи не принесуть нам Божої прихильності; лише досконалість Ісуса спасає нас, а Його Кров — очищає; однак ми маємо виконати умови для нашого прийняття. {95.3}

Ще одна важливо умова дієвої молитви — віра. «Той, хто до Бога приходить, мусить вірувати, що Він є, а тим, хто шукає Його, Він дає нагороду» (Євр. 11:6). Ісус сказав Своїм учням: «Усе, чого ви в молитві попросите, вірте, що одержите, і сповниться вам» (Мк. 11:24). Чи віримо ми Йому на слово? {96.1}

Це запевнення Христа не має меж, і Він завжди вірний Своїй обітниці. **Коли ми не отримуємо бажаного саме в той час, коли просимо, ми все одно повинні вірити, що Господь чує нас і обов'язково відповідь. Ми настільки короткозорі і схильні помилятися у своїх прагненнях,** що іноді просимо про

те, що не принесло б нам благословення. Проте наш Небесний Отець у Своїй любові відповідає на наші благання, даруючи те, що послужить нашому найвищому благу, — **саме те, чого ми й самі бажали б, якби завдяки Божественному передбаченню могли бачити всі речі такими, якими вони є насправді. Коли здається, що Бог мовчить, нам усе одно слід покладатися на Його слово, бо час для відповіді неодмінно настане**, і ми отримаємо те благословення, якого потребуємо понад усе. Але стверджувати, що ми завжди отримуватимемо відповідь саме так і саме в тому, чого бажаємо, — це зухвала самовпевненість. Бог надто мудрий, щоб помилятися, і надто благий, щоб відмовити в будь-якому добрі тим, хто ходить дорогами праведності. Тому не бійтеся довіряти Йому, навіть якщо не бачите негайної відповіді на свої молитви. Покладіться на Його надійну обітницю: «Просіть — і буде вам дано» (Мт. 7:7). {96.2}

Якщо ми будемо радитися зі своїми сумнівами й страхами або намагатися зрозуміти все, чого не можемо ясно побачити, перш ніж матимемо віру, то вагання і непорозуміння лише зростатимуть і заглиблюватимуться. Але якщо ми прийдемо до Бога, відчуючи себе безпорадними й залежними, якими ми насправді є, і зі смиренною, довірливою вірою викладемо свої потреби Тому, Чие знання безмежне, Хто бачить усе в творінні й керує всім Своєю волею та Словом, — Він почує наше благання й осяє Своїм світлом наші серця. Завдяки щирій молитві ми вступаємо у зв'язок із розумом Безмежного. У той момент ми можемо не мати жодних помітних ознак того, що Лик нашого Відкупителя схиляється над нами у співчутті й любові, — але це справді так. Ми можемо не відчувати Його дотику, проте Його благословляюча рука лежить на нас у любові й мило-сердній ніжності. {96.3}

Коли ми приходимо просити милості й благословення в Бога, у наших серцях має панувати дух любові та прощення. Як ми можемо молитися: «Прости нам довгі наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим», і водночас потурати непростенню? (Мт. 6:12). Якщо ми сподіваємося, що Бог почує наші молитви, то повинні прощати іншим так само і в тій мірі, як самі прагнемо отримати прощення. {97.1}

Наполегливість у молитві — важлива умова для отримання відповіді. Нам належить молитись невинно, аби зростати у вірі й духовному досвіді. Ми повинні невідступно «перебувати в молитві» (Рим. 12:12). «Будьте тривалі в молитві, і пильнуйте з подякою в ній» (Кол. 4:2). Петро закликає віруючих: «Будьте мудрі й пильнуйте в молитвах» (1 Пет. 4:7). Павло наставляє: «В усьому нехай виявляються Богові ваші бажання молитвою й проханням з подякою» (Флп. 4:6). «А ви, улюблені, — пише апостол Юда, — молитесь у Дусі Святім, бережіть себе самих у Божій любові» (Юд. 20-21). Невпинна молитва — це безперервний союз душі з Богом, завдяки якому Його життя вливається в наше, а з нашого життя чистота й святість повертаються до Нього. {97.2}

Потрібна особлива ревність у молитві; нехай ніщо не перешкоджає вам. **Докладіть усіх зусиль, щоб підтримувати живий зв'язок між Ісусом і вашою душею.** Не упускайте жодної нагоди бути там, де зазвичай підносяться молитви до Бога. Ті, хто справді прагне єднання з Ним, обов'язково прийдуть на молитовне зібрання, аби сумлінно виконати свій обов'язок та щиро прийняти всі обіцяні благословення. Вони використовуватимуть кожну можливість, щоб перебувати там, де серце освітлюють промені світла з Небес. {98.1}

Ми повинні молитися в сімейному колі, але передусім **не можна нехтувати таємною молитвою, адже вона — це саме життя нашого духу.** Духовне піднесення неможливо там, де

занедбане спілкування з Творцем. **Однієї сімейної або спільної молитви недостатньо. На самоті душа має бути відкрита перед Божим поглядом, а її благання має чути лише Він. Ніхто, окрім Бога, не повинен знати про ці потаємні прохання. У таємній молитві душа вільна від навколишніх впливів і життєвих турбот. Спокійно, але палко вона лине до Бога.** Солодким і благодійним буде той вплив, який іде від Того, Хто бачить у таємниці, Чие вухо відкрите, щоб почути щире зітхання серця. У простодушній довірі людина спілкується з Господом і вбирає промені Божественного світла, аби зміцнитися й устояти в боротьбі із сатаною. **Бог — наша опора і сила.** {98.2}

Моліться у своїй кімнаті, а також тоді, коли виконуєте повсякденні справи; **нехай ваше серце повсякчас лине до Бога. Так Енох ходив із Богом. Ці безмовні молитви підносяться, як дорогоцінний фіміам, до престолу благодаті.** Сатана не може здолати того, чие серце перебуває в Бозі. {98.3}

Немає такого часу чи місця, де було б недоречно підносити свої молитви до Бога. Немає нічого, що могло б перешкодити нам підняти своє серце в душі щирого благання. У натовпі на вулиці, у розпал ділових переговорів ми можемо звернутися із таємничим проханням до Всевишнього й благати про Божественне керівництво, як це зробив Неємія, звернувшись до царя Артаксеркса. Осередок спілкування з Богом можна знайти повсюди. **Двері серця мають бути постійно відчинені, а наше прагнення — спрямоване вгору, щоб Ісус міг прийти й перебувати в душі як небесний Гість.** {99.1}

Хоча довкола нас може бути зіпсована, розтлінна атмосфера, ми не повинні вдихати її міазми⁹, адже маємо

⁹ Шкідливі, смердючі випари, «погане повітря».

можливість жити в чистій атмосфері Неба. **Ми можемо зачинити всі двері для нечистих фантазій і нечестивих думок, підносячи душу в присутність Бога через щирю молитву.** Ті, чиї серця відкриті для прийняття Божої підтримки й благословення, ходитимуть у святішій атмосфері, ніж земна, і матимуть постійне єднання з Небом. {99.2}

Нам необхідно мати ясніші уявлення про Ісуса й глибше осягати цінність вічних реалій. Краса святості має наповнювати серця Божих дітей, а щоб цього досягти, ми повинні прагнути Божественних одкровенень про небесні істини. {99.3}

Нехай наше серце лине вгору, до чистої небесної атмосфери, яку Бог пропонує нам! **Нехай ми будемо настільки близькі до Бога, щоб у кожному несподіваному випробуванні наші думки линули до Нього настільки ж природно, як квітка повертається до сонця.** {99.4}

Відкривайте свої бажання, радості, печалі, турботи й страхи перед Богом. Ви не можете обтяжити Його; ви не можете втомити Його. Той, Хто рахує волосся на вашій голові, не байдужий до потреб Своїх дітей. «Вельми Господь милостівий та щедрий» (Як. 5:11). Його любляче серце відгукується на наші печалі і навіть на наші розповіді про них. Приносьте до Нього все, що тривожить розум. Для Нього немає нічого надто складного, бо Він тримає світи й керує всіма справами Всесвіту. Усе, що зачіпає наше життя, не може бути для Нього маловажним. Жодна сторінка нашого досвіду не є надто похмурою для Нього, і жодне непорозуміння не є надто заплутаним, аби Він не міг його розв'язати. Жодне лихо, яке може спіткати найменшого з Його дітей, жодна тривога, що непокоїть душу, кожна радість і кожна щира молитва — ніщо не вислизає від погляду нашого Небесного Отця, Який із ніжним співчуттям переймається

всім. «Він зламаносёрдих лікує, і їхні рани болючі обв'язує» (Пс. 146:3). Стосунки між Богом і кожною окремою душею такі ж виразні й глибокі, ніби на землі немає жодної іншої людини, яка розділяла б Його турботу, і жодного іншого серця, за яке Він віддав Свого улюбленого Сина. {100.1}

Ісус сказав: «Ви проситимете в Моє Ймення, і Я вам не кажу, що вблагаю Отця Я за вас, бо Отець любить Сам вас». «Я вибрав вас... щоб дав вам Отець, чого тільки попросите в Імення Моє» (Ів. 16:26-27; 15:16). **Але молитися в ім'я Спасителя — це щось більше, ніж просте вживання цього імені на початку й наприкінці молитви. Це означає молитися в розумі й душі Христа, вірячи Його обітницям, покладаючись на Його благодать і звершуючи Його діла.** {100.2}

Бог не вимагає, щоб хтось із нас ставав відлюдником чи ченцем і відгороджувався від світу, аби присвятити себе духовним практикам. Наше життя має бути подібним до життя Христа — поєднувати «гору» і «натовп». **Той, хто не робить нічого, окрім молитви, незабаром перестане молитися, або його молитви перетворяться на формальність.** Коли люди усуваються від суспільного життя, уникають християнських обов'язків та відмовляються нести свій хрест; коли вони перестають ревно трудитися для Вчителя, Який так само ревно віддавав Себе заради них, — вони втрачають сам предмет молитви й позбавляються будь-якого стимулу до присвячення. Їхні прохання стають особистими й егоїстичними. Вони втрачають здатність благодіяти про потреби людства чи про розбудову Царства Христа, просячи сили для активної праці. {101.1}

Ми зазнаємо великих духовних втрат, коли нехтуємо привілеєм об'єднуватися разом, щоб зміцнювати й підбадьорювати одне одного в служінні Богові. **Тоді істини Його Слова втрачають свою живість і важливість у нашій**

свідомості. Наші серця перестають наповнюватися світлом і пробуджуватися під їхнім освячувальним впливом, і ми духовно занепадаємо. У нашому спілкуванні як християн ми багато втрачаємо через брак співчуття одне до одного. Той, хто замикається в собі, не посідає того місця, яке йому призначив Бог. Правильне виховання товариськості у нашому характері зближує нас у співчутті з іншими й служить засобом нашого зміцнення у служінні Творцеві. {101.2}

Якби християни об'єднувалися, говорячи одне одному про Божу любов і дорогоцінні істини відкуплення, їхні серця оновлювалися б, і вони надихали б одне одного. Ми можемо щодня дедалі більше пізнавати нашого Небесного Отця, набуваючи нового досвіду Його благодаті, — тоді в нас з'явиться палке бажання ділитися Його любов'ю, а коли ми це робитимемо, наші душі зігріватимуться й сповнюватимуться мужністю. Якби ми більше думали й говорили про Ісуса і менше про себе, ми значно сильніше відчували б Його присутність. {101.3}

Якби ми тільки думали про Бога так часто, як бачимо Його турботу про нас, ми постійно пам'ятали б про Нього, з радістю говорили б про Нього та славили Його. Ми говоримо про земні речі, бо зацікавлені в них. Ми говоримо про своїх друзів, бо любимо їх; наші радості й печалі пов'язані з ними. Однак у нас є безмежно більше причин любити Бога, ніж своїх земних друзів. Найприроднішим у світі мало б стати для нас правило відводити Йому перше місце у своїх помислах, говорити про Його доброту й розповідати про Його силу. Багаті дари, якими Він нас наділив, не мають настільки поглинати наш розум і почуття, аби в серці не залишалося місця для Самого Бога; навпаки, вони повинні постійно нагадувати про Нього й пов'язувати нас узами любові та вдячності з нашим Небесним Благодійником.

Підведемо наші погляди до відчинених дверей небесної святині, де світло Божої слави сяє на Лику Христа, Який сильний «завжди й спасати тих, хто через Нього до Бога приходить» (Євр. 7:25). {102.1}

Нам потрібно більше прославляти Бога «за милість Його, та за чуда Його синам людським» (Пс. 106:8). **Наше молитовне життя не повинно складатися лише з того, щоб благодіяти й приймати благословення. Не варто постійно думати тільки про свої потреби й забувати про ті дари, які вже маємо. Ми мало молимося і надто скупо дякуємо. Ми повсякчас приймаємо Божі милості, проте як рідко висловлюємо вдячність і як мало прославляємо Його за те, що Він зробив для нас.** {102.2}

У давнину Господь звелів Ізраїлеві, коли вони збиралися разом для служіння Йому: «І будете їсти там перед лицем Господа, Бога вашого, і будете тішитися всім, до чого доторкнеться ваша рука, ви та домів ваші, якими поблагословив тебе Господь, Бог твій» (Повт. 12:7). **Усе, що ми здійснюємо на славу Божу, має відбуватися з радістю, з піснями хвали й подяки, а не з печаллю та зневірою.** {103.1}

Наш Бог — ніжний, милосердний Отець. Служіння Йому не повинно сприйматися як обтяжливе й болісне заняття. **Поклоніння Господу й участь у Його праці мають бути нам у насолоду.** Бог не хотів би, щоб Його діти, для яких Він приготував таке велике спасіння, поводитися так, ніби Він — суворий і вимогливий господар. **Він — їхній найкращий Друг; і коли вони поклоняються Йому, Він бажає бути з ними, благословляти й утішати їх, наповнюючи серця радістю й любов'ю. Господь прагне, щоб Його діти знаходили втіху в служінні Йому, і щоб ця праця приносила їм більше втіхи, ніж труднощів.** Він хоче, щоб ті, хто приходить поклонитися Йому, забрали із собою дорожні спогади про

Його турботу й любов, аби мати підкріплення в усіх повсякденних клопотах та благодать — для чесного й відданого виконання своїх справ. {103.2}

Ми повинні збиратися навколо хреста. Христос, і притому розп'ятий, має бути головною темою наших роздумів, розмов і найрадісніших емоцій. Нам належить пам'ятати про кожне благословення, яке ми одержуємо від Бога, і, усвідомлюючи Його безмежну любов, з повною довірою віддати все в руки, що були проколоті заради нас. {103.3}

На крилах хвали душа може наблизитися до Небес. **Творцеві поклоняються з піснями й музикою в небесних оселях,** і коли ми висловлюємо Йому свою вдячність, то наближаємося до служіння, яке звершує ангельське воїнство. «Хто жертву подяки принісє, той шанує Мене» (Пс. 49:23). Тож із благоговійною радістю постанемо перед нашим Творцем з «хвалою й пісноспівами» (Іс. 51:3). {104.1}

Розділ 12. Що робити з сумнівами

Багатьох, особливо тих, хто перебуває на початку християнського шляху, часом мучать вагання та скептичні думки. **У Біблії є багато речей, які вони не можуть пояснити або навіть зрозуміти, і сатана використовує це, щоб похитнути їхню віру в Писання** як одкровення від Бога. Вони запитують: «Як мені знайти правильний шлях? Якщо Біблія справді є Божим Словом, то як я можу звільнитися від цих сумнівів і тривоги?» {105.1}

Бог ніколи не просить нас вірити, не надаючи достатніх підстав, на яких ми можемо ґрунтувати свою віру. (1) Його існування, (2) Його характер і (3) правдивість Його Слова — усе це підтверджується переконливими доказами, котрі звертаються до нашого розуму; і цих свідчень є дуже багато. **Проте Бог ніколи не усував можливості для сумнівів.** Наша віра повинна спиратися на аргументи, а не на очевидне видовище. Ті, хто прагне вагатися, завжди матимуть таку нагоду, тоді як щирі шукачі істини знайдуть безліч підтверджень, на які зможуть впевнено опертися. {105.2}

Наш обмежений розум не в змозі повністю осягнути характер чи діяння нескінченного Бога. Для найгострішого інтелекту, найбільш освіченого розуму ця Свята Істота має завжди залишатися оповитою таємницею. «Чи ти Божу глибіню дослідіш, чи знаєш ти аж до кінця Всемогутнього? Вона вища від неба, — що зможеш зробити? І глибша вона за шеол, — як пізнаєш її?» (Йова 11:7-8). {105.3}

Апостол Павло виголошує: «О глибіню багатства, і премудрости, і знання Божого! Які невідомі присуди Його, і недосліджені дороги Його!» (Рим. 11:33). Хоча сказано, що «хмара та мórок круг Нього, справедливість та право — підстава престолу Його» (Пс. 96:2), ми здатні настільки ясно

збагнути Його ставлення до нас і Його спонукання, аби розрізнити безмежну любов і милість, що поєднані з незрівнянною силою. **Ми можемо зрозуміти Його наміри саме настільки, наскільки це необхідно для нашого блага;** а все, що понад це, ми повинні довірити Його всемогутній руці та серцю, сповненому любові. {106.1}

Слово Боже, як і характер його Божественного Автора, приховує в собі таємниці, які смертні істоти ніколи не зможуть повністю збагнути. Поява гріха у світі, втілення Христа, відродження, воскресіння та багато інших тем, відкритих у Біблії, — **це глибини надто незбагненні, аби людський розум міг їх пояснити.** Але в нас немає підстав сумніватися у Святому Письмі лише тому, що ми не можемо зрозуміти шляхи Його провидіння. Адже й у світі природи нас повсякчас оточують загадки, котрі залишаються поза нашим розумінням. Найпростіші форми життя становлять загадку, яку не в силі розкрити навіть наймудріший філософ. Навколо нас повсюди відбуваються дива, недоступні для нашого сприйняття. Чи варто дивуватися, що й у духовному світі є таємниці, які ми не в змозі осягнути? **Уся складність полягає винятково в слабкості й обмеженості людського розуму.** Проте Біблія надає цілком достатньо свідчень Свого Божественного походження, аби ми могли впевнено довіряти їй. {106.2}

Апостол Петро говорить, що в Писанні є «...дещо тяжко зрозуміле, що неуки та незміцнені перекручують (спотворюють), як і інші Писання, на власну загибель свою» (2 Пет. 3:16). Ці складні для сприйняття уривки скептики часто наводили як аргумент проти Божого Слова; проте саме вони є вагомим підтвердженням його Божественного натхнення. Якби в Біблії не містилося нічого про Бога, крім того, що ми можемо легко осягнути, якби Його велич і могутність могли охопити обмежені розуми, тоді вона не мала б на собі печаті

Небесного авторства. **Саме велич і таємничість відкритих у ній тем повинні вселяти віру в те, що це — Слово Боже.** {107.1}

Біблія викладає істину з такою простотою і з досконалою пристосованістю до потреб і прагнень людського серця, що вона вражає й захоплює найбільш освічені уми, водночас відкриваючи перед найпростішими та найменш обізнаними людьми шлях спасіння. І все ж ці доступно викладені повчання торкаються настільки піднесених, настільки далекоюсяжних тем, настільки безмежно вищих за межі людського сприйняття, що ми здатні прийняти їх лише тому, що їх проголосив Творець. Так перед нами розгортається план відкуплення, аби кожна душа могла побачити кроки, які їй належить зробити в покаянні перед Богом і вірі в Господа нашого Ісуса Христа, **щоб отримати спасіння визначеним для неї шляхом.** Але під цими настановами, такими легкими для розуміння, приховані таємниці, що відображають Божу славу — таємниці, які вражають розум під час дослідження, **проте наповнюють щирого шукача істини благоговінням і вірою.** Чим більше людина заглиблюється в Писання, тим сильніше переконується, що це — Слово живого Бога, і людський розум схиляється перед величчю Божественного об'явлення. {107.2}

Погодитися з тим, що ми не можемо повністю досягнути великі істини Біблії, — означає усвідомити, що обмежений розум не здатний вмістити Нескінченне, а людина зі своїм вичерпним знанням не може збагнути намірів усезнаючого Бога. {108.1}

Скептики й невіруючі відкидають Слово Боже, бо не можуть досягнути всіх його таємниць; проте й не всі християни вільні від цієї небезпеки. Апостол говорить: «Стережіться, браті, щоб у комусь із вас не було злого серця невірства, що воно відступало б від Бога Живого» (Євр. 3:12). Нам належить

уважно вивчати істини Біблії й досліджувати «Божі глибини» в тій мірі, в якій вони відкриті в Писанні (1 Кор. 2:10). Водночас «закрите те, що є Господа, Бога нашого», а «відкрите — наше» (Повт. 29:28). Але намір сатани полягає в тому, щоб перекручувати дослідницькі здібності людського розуму. **До розгляду біблійної істини домішується певна гордість, через що люди відчують нетерпіння і досаду, якщо не можуть пояснити на власне задоволення кожную частину Писання. Для них надто принизливо визнати, що вони не розуміють натхнених слів.** Вони не бажають терпляче чекати, поки Бог вважатиме за потрібне відкрити їм істину. Вони вважають, що їхньої людської мудрості достатньо, щоб зрозуміти Писання, і, не спромігшись цього зробити, фактично заперечують його авторитет. Справді, багато теорій і доктрин, які, як прийнято вважати, випливають із Біблії, не мають під собою жодного підґрунтя й суперечать самій суті натхнення. Ці речі викликають сумніви й вагання в багатьох умах. **Але винне в цьому не Боже Слово, а людське перекручування Святого Письма.** {108.2}

Якби створені Богом істоти могли дійти до повного розуміння Всевишнього та Його діянь, то, досягнувши цієї межі, вони втратили б можливість для подальшого заглиблення в істину, для розширення кругозору, для розвитку розуму й серця. Господь перестав би бути верховним, а людина, досягнувши вершини знань і духовних здобутків, припинила б свій поступ уперед. Подякуймо Богові, що це не так. Він — нескінченний, і в Ньому «всі скарби премудрости й пізнання заховані» (Кол. 2:3). Упродовж усієї вічності люди будуть досліджувати й навчатися, але ніколи не вичерпають скарбів Божественної мудрості, доброти й сили. {109.1}

Бог бажає, щоб навіть у цьому житті істини Його Слова постійно відкривалися Його народові. Є лише один спосіб

набути цього знання. Ми здатні досягнути Святе Письмо завдяки просвітленню Тим Духом, Який надихнув його авторів. «Не знає ніхто й речей Божих, окрім Духа Божого», «усе бо досліджує Дух, навіть Божі глибини» (1 Кор. 2:11-10). А Своїм послідовникам Спаситель обіцяв: «А коли прийде Він, Той Дух правди, Він вас попровадить до цілої правди... бо Він візьме з Мого та й вам сповістить» (Ів. 16:13-14). {109.2}

Бог бажає, щоб людина розвивала свої здібності до мислення, і вивчення Біблії зміцнить і піднесе її інтелект набагато краще, ніж будь-яке інше заняття. Однак ми повинні остерігатися обожнення людського розуму, який підвладний слабкостям і немочі. Якщо ми прагнемо, аби Писання залишалося для нас відкритим, а найпростіші істини — зрозумілими, нам належить плекати в собі щирість і віру малої дитини, котра готова вчитися й благодіяти про допомогу Святого Духа. Усвідомлення сили й мудрості Божої, а також нашої нездатності досягнути Його велич повинно наповнювати нас смиренням, тому нам слід відкривати Його Слово і входити в Його присутність із трепетним благоговінням. Коли ми приходимо до Біблії, наш розум повинен визнати Авторитет, вищий за нього самого, а серце — упокоритися перед великим «Я Є». {109.3}

Є багато речей, котрі здаються складними чи туманними, проте Бог зробить їх простими й очевидними для тих, **хто щиро прагне досягнути істину. Але без проводу Святого Духа ми постійно перебуваємо в небезпеці спотворити Писання або неправильно витлумачити його.** Деякі люди читають Біблію без користі, а в окремих випадках — собі на шкоду, бо приступають до цього без упокорення й молитви. Коли Слово Боже відкривають без благоговіння, а думки й прагнення не зосереджені на Господі та не перебувають у згоді з Його волею, — розум затьмарюється сумнівами,

а саме дослідження Святого Письма лише зміцнює скептицизм. Ворог оволодіває думками й пропонує хибні тлумачення. Якщо люди не прагнуть словом і ділом бути в гармонії з Богом, то, якими б ученими вони не були, вони можуть помилятися в розумінні Писання, і довіряти їхнім поясненням небезпечно. Ті, хто шукає в Писанні розбіжності, не мають духовної проникливості. Спотвореним зором вони бачать безліч підстав для сумнівів і невір'я в речах, які насправді прості й ясні. {110.1}

Як би вони не маскувалися, справжня причина сумнівів і скептицизму в більшості випадків криється в любові до гріха. Настанови й обмеження Божого Слова неприйнятні для гордого, гріхолюбного серця, і ті, хто не бажає підкорятися його вимогам, готові піддавати сумніву його авторитет. **Щоб прийти до істини, ми повинні щиро прагнути пізнати її й мати серце, готове коритися їй.** І всі, хто з таким настроєм візьметься за дослідження Святого Письма, знайдуть безліч доказів того, що це Боже Слово, і зможуть досягнути його істини, які умудрять їх на спасіння. {111.1}

Христос сказав: «Коли хоче хто волю чинити Його, той довідається про науку, чи від Бога вона» (Ів. 7:17). Замість того щоб висловлювати сумніви й прискіпуватися до незрозумілого, дотримуйтеся світла, яке вже осяває ваш шлях, і ви відкриєте для себе нові горизонти істини. Силою Христа виконуйте кожен обов'язок, котрий став очевидним для вашого розуму, і тоді ви зможете збагнути й здійснити те, у чому зараз іще вагаєтеся. {111.2}

Є доказ, відкритий для всіх — як найосвіченіших, так і для найпростіших людей, — це **свідчення особистого досвіду.** Господь закликає нас самих переконатися в дієвості Його Слова та істинності Його обітниць. Він пропонує нам: «Скуштуйте й побачте, який добрий Господь» (Пс. 33:9). Замість

того, щоб покладатися на слова інших, нам належить особисто відкрити для себе цю правду. Спаситель проголошує: «Просіть — і отримаєте» (Ів. 16:24). Його обітниці неодмінно сповняться; вони ніколи не підводили й не можуть підвести. Коли ми наблизимося до Ісуса та відчуємо повноту Його любові, всі **наші сумніви й темрява розсіються у світлі Його присутності.** {111.3}

Апостол Павло пише, що Бог визволив нас «із влади темряви» і ввів «до Царства Свого улюбленого Сина» (Кол. 1:13). І кожен, хто перейшов від смерті до життя, «ствердив тим, що Бог правдивий» (Ів. 3:33). Він може свідчити: «Мені була потрібна допомога, і я знайшов її в Ісусі. Він задовольнив усі мої потреби й утамував голод моєї душі; і тепер Біблія є для мене об'явленням Ісуса Христа. Ви питаєте, чому я вірю в Ісуса? Тому що Він для мене — Божественний Спаситель. Чому я вірю Біблії? Тому що я знайшов у ній голос Бога, звернений до мого серця». Ми можемо мати в собі внутрішнє підтвердження того, що Біблія правдива, а Христос — Син Божий. Тепер ми точно знаємо, що не йдемо за хитромудро вигаданими байками. {112.1}

Петро закликає своїх братів «зростати в благодаті й пізнанні Господа нашого й Спасителя Ісуса Христа» (2 Пет. 3:18). **Коли Божий народ зростає в благодаті, він постійно набуває яснішого розуміння Його Слова. Віруючі відкриватимуть для себе нове світло й велич у його священних істинах. Так було в історії церкви в усі віки, і так триватиме до кінця.** «А путь праведних — ніби те світло ясне, що світить все більше та більш аж до повного дня» (Прип. 4:18). {112.2}

Вірюю ми здатні зазирнути в майбутнє й досягнути Божу обітницю про те, що сили нашого розуму й здібності душі, перебуваючи в живому, безпосередньому зв'язку з Джерелом світла, набуватимуть усе нової наснаги. **Ми маємо радіти, що**

все, яке викликало в нас подив у Божому провидінні, стане очевидним, важкозбагненні речі відкриються нам, і там, де наш обмежений розум бачив лише хаос і нездійсненні задуми, ми побачимо найдосконалішу, найпрекраснішу гармонію. «Тепер бачимо ми ніби у дзеркалі, у загадці, але потім — обличчям в обличчя; тепер розумію частинно, а потім пізнаю, як і пізнаний я» (1 Кор. 13:12). {112.3}

Розділ 13. Радість у Господі

Діти Божі покликані бути представниками Христа, відображаючи доброту й милосердя Господа. Як Ісус відкрив нам істинний характер Отця, так і ми маємо розкривати Христа світові, який не знає Його ніжною, співчутливою любові. «Як на світ Ти послав Мене, так і Я на світ послав їх». «Я — у них, а Ти — у Мені... щоб пізнав світ, що послав Мене Ти» (Ів. 17:18-23). Апостол Павло говорить учням Ісуса: «Виявляєте ви, що ви — лист Христів», «якого всі люди знають і читають» (2 Кор. 3:3-2). **У кожному зі Своїх дітей Ісус надсилає послання у світ.** Якщо ви — послідовник Христа, Він скеровує через вас вістку родині, селу та вулиці, де ви мешкаєте. Ісус, Який живе у вас, прагне звернутися до сердець тих, хто не знайомий із Ним. Можливо, вони не читають Біблії або не чують голосу, який промовляє до них на її сторінках; вони не бачать Божої любові у Його витворах. Але якщо ви є істинним представником Ісуса, то, можливо, завдяки вам вони зможуть збагнути бодай щось про Його благість, а в їхніх душах народиться любов і бажання служити Йому. {115.1}

Християни — носії світла на шляху до Небес. **Вони повинні відображати у світі сяйво, котре виливається на них від Христа. Їхнє життя й характер мають бути такими, щоб через них інші отримали правильне уявлення про Христа і Його служіння.** {115.2}

Якщо ми справді представляємо Христа, ми зробимо Його служіння привабливим, яким воно і є насправді. **Християни, котрі накликають на свою душу зневіру й смуток, постійно нарікають і скаржаться, створюють у довколишніх хибне уявлення про Бога та про життя за вірою. Вони справляють таке враження, ніби Творцеві не до вподоби,**

щоб Його діти були щасливими, і цим самим зводять наклеп на нашого Небесного Отця. {116.1}

Сатана тріумфує, коли йому вдається вкинути Божих дітей у невір'я та зневіру. Йому приємно бачити, як ми не довіряємо Творцеві, сумніваємося в Його готовності й силі спасти нас. Йому подобається, коли ми відчуваємо, ніби Господь Своїм провидінням прагне завдати нам шкоди. Намір сатани — змалювати Господа позбавленим співчуття й жалю. Він спотворює саму істину про Нього, наповнюючи наш розум хибними образами. І замість того щоб зосереджуватися на правді про нашого Небесного Отця, ми надто часто зациклюємося на підступах лукавого, чим ганьбимо Бога, не довіряючи Йому та нарікаючи на Нього. **Ворог завжди прагне зробити релігійне життя похмурим.** Він хоче, щоб воно здавалося виснажливим і важким; і коли християнин відображає у своєму повсякденні такий хибний погляд, **він своїм невір'ям підтримує брехню сатани.** {116.2}

Багато хто, йдучи життєвим шляхом, зосереджується на своїх помилках, невдачах і розчаруваннях — і їхні серця наповнюються скорботою та зневірою. Коли я перебувала в Європі, одна сестра, змучена відчаєм і глибоким смутком, написала мені, бажаючи про слова підбадьорення. Тієї ж ночі, прочитавши її листа, мені наснилося, ніби я перебуваю в саду, а його господар водить мене своїми стежками. Я збирала квіти й насолоджувалася їхніми пахощами, коли ця сестра, крокуючи поруч, звернула мою увагу на непривабливі чагарники, котрі заважали їй крокувати. **Вона сумувала й побивалася, адже не йшла стежкою за провідником, а пробиралася крізь зарості й терня.** «О, — бідкалася вона, — хіба не прикро, що цей прекрасний сад зіпсований колючками?» Тоді провідник сказав: «Облиш колючки, вони лише ранять тебе. Збирай троянди, лілеї та гвоздики». {116.3}

Хіба у вашому досвіді не було світлих радісних митей? Хіба у вас не було дорогоцінних періодів, коли серце тріпотіло від радості у відповідь на дотик Духа Божого? Коли ви перегортаєте сторінки свого життєвого шляху, чи не знаходите світлих спогадів? Хіба Божі обітниці, подібно до запашних квітів, не ростуть уздовж вашого шляху з усіх боків? Хіба ви не дозволите їхній красі й пахощам наповнити ваше серце радістю? {117.1}

Терня й колючки тільки ранять і засмучують вас. Якщо ж ви збираєте їх і пропонуєте ближнім, то не лише самі нехтуєте Божою милістю, а й заважаєте оточенню крокувати стежками життя. {117.2}

Не варто збирати до купи всі неприємні спогади минулого — його помилки й розчарування, — без кінця перебирати їх у пам'яті й оплакувати доти, доки нас не охопить безвихідь. Зневірене серце оповите мороком, воно перешкоджає Божому світлу проникнути в душу й кидає тінь на шлях інших. {117.3}

Дякуймо Богові за яскраві картини, які Він нам подарував! Зберімо разом благословенні запевнення Його любові, щоб постійно споглядати їх і розмірковувати про них: Син Божий, Який залишив престол Свого Отця й зодягнув Свою Божественність у людську природу, аби визволити нас із влади сатани; **Його тріумфальна перемога заради нас**, що відкрила перед людством браму Небес і дозволила нашому погляду осягнути святиню Його присутності, де Творець розкриває Свою велич; грішне людство, підняте з прірви загибелі й знову поєднане з нескінченним Богом; кожен, хто витримав це Божественне випробування завдяки вірі в нашого Відкупителя, зодягнений у праведність Христа й піднесений до Його престолу, — ось ті образи, над якими Господь прагне, аби ми роздумували. {118.1}

Коли ми сумніваємося в Божій любові й не віримо Його обітницям, ми ганьбимо Його й засмучуємо Його Святого Духа. Як почувалася б мати, якби її діти постійно скаржилися на неї, ніби вона погано до них ставиться, тоді як усе її життя присвячене турботі про них і прагненню дарувати їм утіху? Якби вони сумнівалися в материнській любові, це розбило б їй серце. Як почувався б батько, якби з ним так поводитися власні діти? А як може ставитися до нас наш Небесний Отець, коли ми не віримо в Його любов, яка спонукала Його віддати Свого Єдинородного Сина, щоб ми мали життя? Апостол пише: «Той же, Хто Сина Свого не пожалів, але видав Його за всіх нас, — як же не дав би Він нам із Ним і всього?» (Рим. 8:32). І все ж дуже багато хто, якщо не словом, то ділом говорить: «Господь не хоче цього для мене. Можливо, Він любить інших, але мене — ні». {118.2}

Усе це шкодить вашій власній душі, **адже кожне висловлене вами слово вагання (1) накликає спокуси сатани, (2) зміцнює схильність до невір'я та (3) засмучує ангелів-служителів. Коли ворог спокушає вас, не проголошуйте жодного сумніву чи зневіри. Якщо ви вирішите відчинити двері для його підступів, ваш розум наповниться підозрами й бунтівними запитаннями. Коли ви даєте волю почуттям, то кожне необачне слово не лише позначається на вас самих, а й стане насінням, котре проросте й принесе гіркі плоди в житті інших людей, і тоді протидіяти впливу цих висловлювань буде неможливо. Можливо, ви самі й звільнитесь від спокус і пасток лукавого, але інші, піддавшись вашому впливу, так і не зможуть подолати скептицизм, який ви їм навiali. Яка ж велика відповідальність лежить на нас — говорити лише те, що дарує духовну силу й життя! {119.1}**

Ангели слухають, як ви сповіщаєте світові про свого небесного Вчителя. Нехай ваша розмова буде про Того, Хто вічно живий, аби заступатися за нас перед Отцем. Коли ви берете за руку друга, нехай на ваших устах і в серці звучить хвала Богові — це приверне його думки до Ісуса. {119.2}

У всіх бувають випробування: горе, яке важко перенести, та спокуси, котрим нелегко протистояти. **Не розповідайте про свої біди іншим смертним, а несіть усе Богові в молитві. Візьміть собі за правило ніколи не проголошувати жодного слова вагання чи зневіри.** Ви здатні багато зробити, аби світлою надією та святою радістю прикрасити життя інших і зміцнити їхній дух. {119.3}

Є багато хоробрих душ, котрі тяжко пригнічені спокусами й майже готові знемогти в боротьбі із собою та силами зла. Не знеохочуйте таку людину в її нелегкому змаганні. Підтримайте її натхненними, сповненими надії словами, які спрямують її на праведний шлях, — так світло Христа сяятиме від вас. «Ніхто з нас не живе сам для себе» (Рим. 14:7). **Завдяки нашому невидимому впливу, інші можуть або набути сили та відваги, або ж упасти духом і відвернутися від Христа та Його істини.** {120.1}

Багато хто має хибне уявлення про життя й характер Христа. Вони думають, що Він був позбавлений тепла й життєрадісності, що Він був холодний, суворий і неприступний. Через це й повсякдення таких віруючих часто забарвлене в похмурі тони. {120.2}

Часто кажуть, що Ісус плакав, але ніколи не усміхався. Наш Спаситель справді був Мужем скорбот і знав, що таке страждання, бо **Він відкрив Своє серце для всіх людських бід.** Але хоча Його життя було самовідданим, затьмареним болем і турботами, **Його дух не був зламаний. На Його обличчі не було виразу смутку чи невдоволення — навпаки, воно**

завжди випромінювало глибокий спокій. Його серце було джерелом життя, і куди б Спаситель не приходив, Він ніс із Собою затишок і мир, радість та вітху. {120.3}

Наш Спаситель завжди був серйозним і цілеспрямованим, але ніколи не був похмурих чи пригніченим. Життя тих, хто наслідує Його, (1) відзначатиметься високою метою та (2) глибоким усвідомленням особистої відповідальності. У ньому не залишиться місця для легкодумства, буйних розваг чи грубих жартів. Релігія Ісуса Христа приносить мир, подібний до тихої повноводної ріки. Вона не гасить світла радості, не пригнічує веселого настрою і не наводить тіні на щасливе, усмінене обличчя. Христос прийшов не для того, щоб Йому служили, а щоб послужити; і коли Його любов панує в нашому серці, ми йдемо за цим Божественним прикладом. {120.4}

Якщо ми постійно пам'ятатимемо про недобрі й несправедливі вчинки інших людей, нам буде неможливо любити їх так, як полюбив нас Христос; але якщо наші думки будуть зосереджені на дивовижній любові та милості Христа до нас, то такий самий дух виливатиметься й на наших ближніх. Ми маємо любити й поважати одне одного, незважаючи на недоліки й недосконалості, яких ми не можемо не помічати. Нам належить плекати в собі (1) смирення, (2) розважливу недовіру до власних сил, а також (3) терплячу ніжність до чужих помилок. Це знищить у нас будь-який дріб'язковий егоїзм і зробить нас великодушними та щирими. {121.1}

Псаломспівець говорить: «Надійся на Господа й добре чини, землю замешкуй та правди дотримуй» (Пс. 36:3). Уповайте на Господа. Кожен день несе свій тягар, свої турботи та виклики. Збираючись разом, ми зазвичай розповідаємо одне одному про власні прикросі й випробування. Скільки зайвих

тривоги долає нас! Скільки страхів і неспокою вривається в наше повсякдення! **І вони настільки пригнічують нас, що ми зовсім втрачаємо з поля зору милосердного Спасителя. А люди навколо нас можуть подумати, що ми не маємо співчутливого, люблячого Помічника, Який готовий вислухати кожне благання й подати допомогу в часи скрути.** {121.2}

Деякі люди живуть у постійному страху й накликають на себе біду. Щодня вони бачать очевидні докази Божої любові та користуються щедротами Його провидіння, проте не помічають цих благословенних дарів. Їхній розум повсякчас зайнятий очікуванням якихось неприємностей; або ж вони перебільшують реальні труднощі, котрі, навіть будучи незначними, засліплюють їм очі й заважають дякувати Богові. Прикрощі, з якими такі віруючі стикаються, замість того, щоб спонукати їх звернутися до Господа — єдиного джерела підтримки, — віддаляють їх від Нього, адже пробуджують лише неспокій та невдоволення. {121.3}

Чи можемо ми виявляти таке невір'я? Чому ми повинні бути невдячними й недовірливими? Ісус — наш Друг; усе Небо зацікавлене в нашому спасінні й благополуччі. Нам не слід дозволяти життєвим викликам та метушні затьмарювати розум і обважнювати помисли. Якщо ми так чинитимемо, у нас завжди знайдеться привід для занепокоєння й роздратування. **Не варто потурати тривогам, які лише виснажують і втомлюють нас, проте жодним чином не допомагають долати випробування.** {122.1}

Ви можете бути занепокоєні життєвими негараздами; ваші перспективи здаються дедалі похмурішими, і вам загрожує матеріальна скрута, — проте не занепадайте духом; **покладіть свої тривоги на Бога й залишайтеся спокійними та життєрадісними. Моліться про мудрість,**

щоб розсудливо вести свої справи і тим самим запобігти збиткам та лиху. Робіть усе можливе, аби досягти найкращих результатів. Ісус обіцяв Свою допомогу, але не без наших зусиль. **Коли, покладаючись на нашого Помічника, ви зробите все, що у ваших силах, прийміть будь-який підсумок із вдячністю.** {122.2}

Воля Божа не в тому, щоб Його народ був обтяжений турботами. Але наш Господь не обманює нас. Він не говорить нам: «Не бійтеся, на вашому шляху немає небезпек», — адже Творець знає про всі майбутні загрози та випробування і Він прямо каже нам про це. Бог не забирає Свій народ зі світу гріха і зла, але вказує нам на безпечний притулок. Його молитва за учнів була такою: «Не благаю, щоб Ти їх зо світу забрав, але щоб зберіг їх від злого». «Страждання зазнаєте в світі, — але будьте відважні: Я світ переміг!» (Ів. 17:15; 16:33). {122.3}

У Нагірній проповіді Христос дав Своїм учням дорогоцінні уроки про необхідність уповати на Бога. Ці настанови покликані підбадьорювати Божих дітей у всі віки, і вони дійшли до нашого часу, сповнені сили й утіхи. Спаситель указав послідовникам на птахів небесних, які співають хвалебні гімни, не обтяжені тривогами, бо «не сіють, не жнуть і не збирають у клуні». І все ж Небесний Отець дбає про них. Далі Спаситель запитує: «Чи ж ви не багато вартніші за них?» (Мт. 6:26). Великий Годувальник людей і тварин простягає Свою руку й насичує кожне Своє творіння. Птаство не залишається поза Його увагою. Творець не кладе їм їжу просто в дзьоб, але задовольняє їхні потреби. Вони мають самі збирати зерна, які Він розсипав, будувати гнізда й годувати пташенят. Птахи живуть, оспівуючи свою працю, бо «ваш Небесний Отець їх годує». А «чи ж ви не багато вартніші за них?» Ви, котрі здатні мислити й свідомо поклонятися Богові, хіба не набагато цінніші за них? Хіба Творець нашого буття,

Хранитель нашого життя, Той, Хто створив нас за Своїм Божественним образом, не дарує нам усе необхідне, якщо ми будемо уповати на Нього? {123.1}

Христос указав Своїм учням на польові квіти, що ростуть у достатку й сяють простою вродою, якою Небесний Отець **наділив їх на знак Своєї любові до людини**. Він сказав: «Погляньте на польові лілеї, як зростають вони». Краса та витонченість цих диких рослин значно перевершують пишноту, у яку одягався Соломон. Найрозкішніше вбрання, створене людською майстерністю, не може зрівнятися з природним, сяючим убранством Божого творива. Ісус запитує: «І коли польову́ ту траву, що сьогодні ось є, а взавтра до печі вкидається, Бог отак зодягає, — скільки ж краще зодягне Він вас, маловірні?» (Мт. 6:28, 30). Якщо Бог, Божественний Художник, дарує простим квітам, які в'януть за день, їхні ніжні й різноманітні барви, то наскільки більше Він дбатиме про тих, хто створений за Його образом та подобою? **Цей урок Христа — це докір усім тривожним помислам, ваганням і сумнівам невіруючого серця.** {123.2}

Господь хотів би, щоб усі Його сини й дочки були щасливі, спокійні й слухняні. Ісус говорить: «Зоставляю вам мир, мир Свій вам даю! Я даю вам не так, як дає світ. Серце ваше нехай не тривожиться, ані не лякається». «Це Я вам говорив, щоб радість Моя була в вас, і щоб повна була ваша радість» (Ів. 14:27; 15:11). {124.1}

Щастя, якого шукають із корисливих спонукань і заради якого нехтують обов'язками, не може бути довговічним. **Воно швидко минає, залишаючи в душі лише самотність та печаль. Натомість служіння Богові приносить справжню радість і глибоку вітіху. Християнинові не доводиться блукати манівцями; він не залишається наодинці з марними жалями й розчаруваннями. Навіть якщо ми**

позбавлені земних задоволень у цьому житті, ми маємо всі підстави радіти в очікуванні життя майбутнього. {124.2}

Але навіть тут християни здатні мати радість спілкування з Христом; вони можуть повсякчас бачити світло Його любові та відчувати вічну втіху Його присутності. Кожен життєвий крок може наближати нас до Ісуса, даруючи глибше переживання Його милості й наближаючи до благословенного дому миру. Отже, не втрачаймо своєї довіри, а плекаймо тверду впевненість, яка має бути міцнішою, ніж будь-коли раніше. «Аж доти допоміг нам Господь», і Він допомагатиме нам до кінця (1 Сам. 7:12). Погляньмо назад, у минуле, на ті пам'ятні віхи, коли ми ясно бачили Божу допомогу й визволення від руки ворога. Згадаймо про всі Його щедроти й милості, виявлені до нас: сльози, які Він осушив; болі, які Він угамував; занепокоєння та тривоги, які Він розвіяв; потреби, які Він задовольнив; благословення, якими Він обсипав нас. Так ми сповнимося новою силою, щоб подолати решту шляху нашого земного мандрівництва. {125.1}

Ми не можемо не очікувати нових труднощів у майбутній боротьбі, проте ми здатні озирнутися на пройдений шлях і з надією поглянути вперед, аби впевнено проголосити: «Аж доти допоміг нам Господь!» Також ми знаємо Його обітницю: «Сила твоя — як усі твої дні» (Повт. 33:25). **Прийдешні випробування не перевищать тієї сили, яку Небо дарує нам для їх подолання.** Тож ревно берімося до праці там, де Господь її відкриває, твердо вірячи: **що б не принесло нам завтрашнє життя, ми завжди матимемо духовне підкріплення, співмірне з будь-яким випробуванням.** {125.2}

І ось брама Раю розчиниться, аби прийняти дітей Божих, і з уст Царя, немов найпрекрасніша музика, пролунають слова благословення: «Прийдіть, благословенні Мого Отця, посядьте Царство, уготоване вам від закладін світу» (Мт. 25:34). {125.3}

Тоді відкуплені увійдуть в оселі, які Ісус приготував для них. Там їхніми супутниками будуть не безбожники, брехуни, ідолопоклонники, осквернені чи невіруючі, — **вони спілкуватимуться з тими, хто переміг сатану й завдяки Божественній благодаті сформував непорочний характер.** Усі гріховні прагнення та вади, що обтяжували їх на землі, назавжди змила Кров Христа. Він дарував їм Свою довершеність і величну славу, що набагато перевершує сяйво сонця. У них яскраво засяє моральна краса й досконалість Спасителя, котра затьмарює будь-яку зовнішню велич. Подібно до безгрішних небожителів, вони стоятимуть перед величним Божим престолом, розділяючи радість та блаженство ангелів. {126.1}

Дивлячись на славу спадщину, що очікує віруючу людину, «що дасть людина взамін за душу свою?» (Мт. 16:26). Вона може бути бідною, але в самій собі має багатство й гідність, яких світ ніколи не зможе їй дати. **Серце, що прийняло відкуплення й очищення від гріха, з усіма своїми шляхетними силами, присвяченими служінню Богові, має неперевершену цінність.** На Небесах, у присутності Бога та святих ангелів, панує глибока радість за кожну спасенну душу — величне торжество, що виражається у священних піснях святого тріумфу. {126.2}

